Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 11 май 1974 йил, шанба № 109 (15.889) ◆ Баҳоси 2 тийин.

Сирдарё область Оқолтин районидаги Усмон Юсупов номли совхознинг Ҳурбиби Раззоқова бошлиқ бригадаси маккажўхорикорлари бу йил 250 гектар майдонга экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан 80 центнердан дон ва кўплаб кўкпоя олишни кўзламоқдалар. Шу кунларда мавжуд майдонлардаги дала маликаси икинчи парваришдан чиқарилди. Суратда: бригада бошлиғи Ҳ. Раззоқова машина ёнида.

А. Тўраев фотоси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «1974 йилда ҳосилни ўриб-йиғиб олиш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашни таъминлаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Ҳосилни ўриб-йиғиб олишни ўз вақтида ва юксак сифатли ўтказиш, дон ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари харид қилиш планини тўла ва ошириб бажариш ҳамда уларни ташиб олиш ва асрашни таъминлаш мақсадида КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикалар Коммунистик партиялари Марказий Комитетлари, Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, «Союзсельхозтехника»га, СССР Тайёрлов министрлигига, СССР Озиқ-овқат саноати министрлигига, СССР Енгил саноат министрлигига, СССР Гўшт ва сут саноати министрлигига, ўлка, область ва район партия комитетларига, автоном республикалар Министрлар Советларига ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига, маҳаллий қишлоқ хўжалик органларига, колхоз, совхозлар ва тайёрлов ташкилотлари раҳбарларига колхозларни, совхозларни, тайёрлов ва транспорт ташкилотларини 1974 йил ҳосилини ўриб-йиғиб олиш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашга ўз вақтида шай бўлиб туришини таъминлашни топширди.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига ва «Союзсельхозтехника»га иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари билан келишиб, дон экинлари ҳосилини ўриб-йиғиб олишни тезлатиш мақсадида, юз берадиган шароитга қараб 1974 йил май-сентябрь ойларида қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун ажратилган фондлар бўйича ғалла ўриш комбайнлари етказиб бериш муддатларини ўзгартиришга, шунингдек, зарур бўлиб қолган тақдирда ҳосилни ўриб-йиғиб олиш даврида бошқа Иттифоқдош республикалардан тажрибали комбайнчиларни Қозоғистон ССРга юборишга рухсат берилди.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва «Союзсельхозтехника»га иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари билан келишиб, зарур бўлиб қолган тақдирда «Транссельхозтехника» транспорт корхоналари автомобиль колонналарини ҳосилни ўриб-йиғиб олиш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш учун бир иттифоқдош республикадан бошқа иттифоқдош республикага юбориш ҳуқуқи берилди. СССР Госснаби ҳосил ўрим-йиғими учун қишлоқ хўжалигига ажратилган юк автомобилларини муддатидан илгари етказиб беришни таъминлаши керак.

Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги ҳамда ўрим-йиғим техникасини тайёрловчи бошқа министрликлар ва идоралар мазкур техникани ажратилган фондлар ҳисобига қишлоқ хўжалигига муддатидан илгари етказиб беришни таъминлашлари лозим.

Дон тозалаш агрегатлари ва дон тозалаш-қуритиш комплекслари учун асбоб-ускуналар, юк автомобиллари учун шиналар, шунингдек, тракторлар, автомобиллар, комбайнлар ва беда ўриш машиналари ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик машиналари учун запас қисмлар ишлаб чиқарувчи министрликлар ва идораларга уларни муддатидан илгари тайёрлаш, жўнатиш топширилди.

Колхозлар ва совхазларга, СССР Тайёрлов министрлиги корхоналари ва ташкилотларига қўшимча равишда машиналар, асбоб-ускуналар, метизлар, металл ва бошқа материаллар ажратилмоқда.

Қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги, қишлоқ қурилиши, ғалла қабул пунктлари ғаллани қайта ишлаш ва тайёрлаш ташкилотларининг эҳтиёжлари учун ажратилган фонд ҳисобига қурилиш ва ёғоч материаллари, электр асбоб-ускуналари ва бошқа саноат маҳсулотларини муддатидан илгари етказиб бериш кўзда тутилади.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, СССР Тайёрлов министрлиги ва «Союзсельхозтехника» 1974 йил ҳосилини ўриб-йиғиб олиш учун ажратилган моддий ресурсларнинг қатъий тежаб сарфланишини таъминлашлари лозим.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига ва СССР Тайёрлаш министрлигига колхозлар ва совхозларни давлатга дон топшириш бўйича ғалла қабул пункти корхоналарига бирктиб қўйиш, кеча-кундуз ишлашни ҳисобга олган ҳолда дон ташиш графигини тузиб чиқиш ва тасдиқлаш таклиф этилди. Районлар, областлар, ўлкалар ва республикаларда дон ташиш ва автомобиль транспортидан фойдаланишни яхшилашга раҳбарлик қилувчи оператив диспетчерлик группалари тузилсин, ғалла қабул қилиш корхоналарида катта юк автомобилларидан ва автопоездлардан донни жуда тез ўлчаб олишни ва туширишни таъминлаш учун зарур чоралар кўрилсин. Дон қабул қилувчи корхоналарнинг техника кимёвий назорати бўлимлари ғалла сифатини ўз вақтида тўғри белгилаб беришни таъминлаш мақсадида зарур миқдорда лаборантлар билан таъминлансин.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига, 1974 йил ҳосилини ўриб-йиғиб олиш учун барча корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг юк автомобиллари ва бортли автоприцепларни ҳайдовчилари ва ремонт воситалари билан бирга жалб этишга рухсат берилди. Тасдиқланган рўйхатдаги айрим министрликлар ва идораларга қарашли автомобиллар бунга кирмайди, шунингдек ҳосилни ташишга жалб этиладиган автомобилларни автомобиль хўжаликларига совхозлар ва колхозларга бирктиб қўйиш тартиби, шу автомобиллардан автомобиль колонналари тузиш ҳамда автомобилларни запас қисмлар, ремонт воситалари ва нефть маҳсулотлари билан таъминлаш тартиби белгилансин.

Дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташишда юк автомобилларининг кеча-кундуз ишлашини ташкил этиш зарур деб топилди. Шу мақсадларда иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советлари, ўлка ва область ижроия комитетлари ҳосил ўрим-йиғими билан банд бўлган барча автомобилларни ҳар бир автомобилга иккита шофёр ҳисобига ҳайдовчилар билан таъминлашлари, зарур бўлиб қолган тақдирда халқ хўжалигининг бошқа тармоқларидан шофёрларни жалб этишни таъминлашлари керак.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига, совхозларга ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарига ишлаб чиқариш учун зарур бўлиб қолган тақдирда 1974 йилда комбайнлардан ва ғалла қабул пунктларидан дон ташиш билан банд бўлган автомобиллардан ҳосил ўрим-йиғими даврида шофёрларнинг ёрдамчиларини (автомобиль ҳайдаш ҳуқуқига эга бўлган) тайинлашга рухсат бериш, шунингдек буни колхозларга тавсия қилиш ҳуқуқи берилди. Шофёрлар ёрдамчиларининг меҳнати учун шофёрларга тўланадиган иш ҳақининг 80 проценти миқдорида ҳақ тўланади. Ҳосил ўрим-йиғимига жалб этиладиган юк автомобилларини ва бортли автоприцепларни темир йўлда ташиш ҳақини тўлаш тартиби белгиланди. Дон, мойли экинлар уруғлиги, қанд лавлаги, пахта ҳосилини, 1974 йил ҳосилидан бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини, шунингдек, силос массасини ташиганлик учун (шу жумладан, энг узоқдаги ғалла қабул қилувчи корхоналардан донни линиядаги корхоналарга ташиб келтирганлиги учун) автомобиль эгалари ва шофёрлар билан шунингдек шофёрларнинг ўз асосий иш жойидан вақтинча иш жойига бориши ва қайтиши учун ҳисоб-китоб қилишнинг 1973 йилдаги тартиби сақланиб қолинади.

Дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини, шунингдек силос массасини ташиш учун юборилган шофёрлар, ремонт ишчилари, механиклар, автоколонна бошлиқларининг ва автомобиль хўжаликлари диспетчерларининг командировка қилинган даврда асосий иш жойидаги ўртача иш ҳақининг 75 проценти сақлаб қолинади, аммо бу ҳақ уларнинг таъриф ставкаларидан кам бўлмаслиги керак. Мазкур маблағ корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар томонидан шу ходимларнинг асосий иш жойларида ўз маблағлари ҳисобидан тўланади. Шу муносабат билан командировка қилинувчи ходимларга кундалик ва квартира ҳақи тўланмайди.

1974 йил дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳосилини ташувчи катта юк автомобилларида ва прицепли автомобилларда (автопоездларда) ишловчи шоферлар учун тариф ставкасининг 25 проценти миқдорида қўшимча мукофот белгиланди. Бу мукофот белгиланган иш вақти давомида смена топшириғини бажарган тақдирда ҳар бир смена учун иш натижаларига қараб берилади.

Дон ва қанд лавлаги ташишда икки смена ишлаган (бир автомобилда икки ҳайдовчи) шоферларни автомобилларнинг бир кеча-кундузда камида 20 соат узлуксиз ишлашини таъминлагани учун тариф ставкасининг 20 проценти миқдорида, Сибирь, Урал, Қуйи ва Ўрта Волга районларида ҳамда Қозоғистон ССРнинг қўриқ ерлар очилган районларида дон ташишда ишлаган шоферларни тариф ставкасининг 40 проценти миқдорида мукофотлаш жорий этилади. Мукофотлаш бир суткалик топшириқ бажарилган ва автомобиль бундан кейинги суткада ишлашга соз ҳолда топширилган тақдирда бир суткалик иш натижаларига қараб берилади.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига 1974 йилда колхозлар ва совхозларда ишнинг, айниқса долзарб кунларида саноат, транспорт ва бошқа корхоналардан, муассасалар ва ташкилотлардан уларнинг планида белгиланган топшириқларни бажарилиши учун зарар етказмаган ҳолда тракторларни ва автобензовозларни ҳайдовчилар состави билан бирга, шунингдек тракторчи машинистларни ва бошқа механизаторларни ҳамда шоферларни жалб этишга рухсат берилди.

Техникани ташиш ва мазкур ходимларнинг янги иш жойига келиши ва қайтиши билан боғлиқ харажатларни шу ходимларни ва техникани колхозларга ва совхозларга юборувчи корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ўз маблағлари ҳисобидан тўлайдилар.

СССР Министрлар Совети Меҳнат ва иш ҳақи давлат комитетига ВЦСПС билан биргаликда 1974 йилда колхозларга ва совхозларга ишга юбориладиган тракторчи-машинистлар ва бошқа механизаторлар ҳамда шоферларга меҳнатига 1973 йилда амалда бўлган шартлар билан ҳақ тўланажагини тушунтириб бериш топширилди.

Дон ва дуккакли дон экинлари, кўп йиллик ўт, узун толали зиғирпояни ва силосбоп экинларни ўриб-йиғишда комбайнларда ишлайдиган совхоз ҳамда бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарининг машинист-тракторчилари, комбайнчилари, комбайнчиларнинг ёрдамчилари ва шоферларини моддий рағбатлантириш чоралари белгилаб қўйилди. Хўжаликда белгиланган мавсумий нормани бажарганлик учун (ҳосилни нес-нобуд қилмай сифатли ўриб-йиғиб олган бўлсалар) уларга ҳақ олинмай маълум миқдорда дон берилади. Совхозлар ва давлатнинг бошқа хўжаликларининг қанча дон бериш нормалари ва тартибини иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари белгилаб берадилар.

1974 йилда совхоз ва давлатнинг бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари директорларига совхозларнинг доимий ходимларига, шунингдек шу экинлар ҳосили ўрим-йиғимига жалб этилган ходимларга иш ҳақи ҳисобидан сотиш учун картошка, сабзавот, хўл мева, узум ва резавор ҳосилининг пландаги чакана нархлардан ошмайдиган таннарх билан 10 процентгача сарфлашга рухсат этилди.

1974 йилда бошқа республикалар, ўлкалар ва областлардаги колхоз ва совхозларга ўрим-йиғим ишларига жўнаб кетувчи комбайнчилар, тракторчилар ва тракторчи-машинистларга вақтинча ишлайдиган жойигача ва қайтиб келгунича йўлкира, шунингдек йўлда бўлиш вақти учун ва колхоз ёки совхозга етиб келганидан сўнг дастлабки уч кун учун ўртача иш ҳақи тўланади.

Совхозларда шу механизаторлар иш ҳақи ушбу совхоздагидек мавжуд норма ва нарх билан тўланади. Комбайнчилар, тракторчи ва тракторчи-машинистларнинг асосий иш жойидаги ўртача иш ҳақининг 75 проценти сақланади. Бу пулни корхоналар ва ташкилотлар механизаторларнинг асосий иш жойидаги ўз маблағлари ҳисобидан тўлайдилар ва иш ҳақи фондига киритилмайди, колхозлардан командировка қилинувчи механизаторлар учун эса механизаторлар юборилган иттифоқдош республика бюджетидан механизаторларнинг ҳосил ўрим-йиғимида ишлаган жойларидан тўланади. Шу муносабат билан командировка қилинувчи механизаторларга кундалик, харажат ва квартира пули тўланмайди.

Колхозларга командировка қилинган механизаторларнинг иш ҳақини совхоздаги мавжуд нормалар ва нархлар бўйича тўлаш тавсия этилди.

Колхозлардан командировка қилинган механизаторларга мутахассислиги бўйича иш стажи учун асосий иш жойида белгиланган миқдорда қўшимча иш ҳақи берилади. Бу қўшимча ҳақни ҳосил ўрим-йиғимига командировка қилинганлар ишлаётган хўжаликлар тўлайди.

РСФСР Министрлар Совети ва Қозоғистон ССР Министрлар Советига колхозлар, совхозлар ва давлатнинг бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари РСФСР ва Қозоғистон ССРнинг қўриқ ер районларига ҳосил ўрим-йиғимига келган ҳамда шу районларда комбайнда мавсумий иш нормасини бажарган комбайнчилар ва комбайнчи ёрдамчиларига давлат харид нархлари бўйича нақд пулга 10 центнергача дон сотишга, мавсумий нормасини бажармаган комбайнчилар ва комбайнчи ёрдамчиларига комбайнда ишлаш мавсумий нормасини қанчалик бажарганлигига қараб совхоз директори ёки колхоз правлениесининг ихтиёри билан дон сотишга рухсат бериш ҳуқуқи берилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1974 йилда қишлоқ хўжалик ишларига ҳамда ғалла қабул қилувчи корхоналардаги ишларга хўжаликларнинг раҳбарлари билан келишган ҳолда истисно тарзида шаҳарлар, ишчи посёлкалари ва қишлоқ аҳоли пунктларининг меҳнатга лаёқатли аҳолисини жалб этишга рухсат берилди.

1974 йилда қишлоқ хўжалик ишларига ҳамда ғалла қабул қилувчи корхоналардаги ишларга жалб этилувчи ишчилар ва хизматчиларга ушбу қарорга мувофиқ асосий иш ўрнида ойлик ўртача иш ҳақининг 50 проценти сақланади. Ишчилар ва хизматчиларнинг асосий иш жойидаги корхоналар ва ташкилотлар шу пулни ўз маблағлари ҳисобидан тўлайдилар. Шу муносабат билан қишлоқ хўжалик ишларига ва ғалла қабул қилиш корхоналаридаги ишларга жалб этиладиган ишчилар ва хизматчиларга кундалик харажат, квартира пули тўланмайди.

1974 йилда совхоз директорларига ва давлатнинг бошқа корхоналарининг директорларига пичан, сомон йиғиштириб олишда, силос тайёрлашда банд бўлган ва уйида чорваси бўлган ходимларга тайёрланган ем-хашак ва силоснинг маълум қисмини қўшимча иш ҳақи сифатида бепул бериш ҳамда совхоз ва давлатнинг бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг доимий ходимларига пландаги нарх билан сотишга рухсат берилди.

Колхозларга ушбу қарорда совхоз ва давлатнинг бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ходимлари учун белгиланган ҳамма рағбатлантириш турларини қўллашлари тавсия этилди.

СССР давлат банкига вақтинча молиявий қийинчиларга дуч келган айрим колхозлар, совхозлар, бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларига эҳтиёт қисмлар ва ремонт материаллари,

(Давоми иккинчи бетда).

ГЕРМАНИЯ—СОВЕТ ДЎСТЛИГИ ЖАМИЯТИНИНГ Х КОНГРЕССИГА

Азиз ўртоқлар ва дўстлар! Германия—Совет дўстлиги жамиятининг Х конгресси қатнашчиларини — мамлакатларимиз халқлари ўртасида қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлашда Германия Бирлашган социалистик партиясининг содиқ ёрдамчиси — ГДР меҳнаткашлари оммавий ташкилотнинг барча аъзоларини самимий табриклаймиз.

ГДР меҳнаткашлари ўз социалистик ватанининг 25 йиллик юбилейини мамлакат сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳаётининг ҳамма соҳаларида, Германия Демократик Республикасида ривожланган социалистик жамият қурилишида ажойиб ютуқлар билан кутиб олаётганликларидан сизлар билан бирга биз ҳам самимий қувонамиз.

Совет кишилари СССР билан ГДР ўртасида олижаноб ғояларнинг эътиқодли ва фаол пропагандистлари бўлган жамиятингизнинг миллион-миллион активлари ва аъзоларидан республика аҳолиси кенг табақаларини халқимизнинг меҳнати ва ҳаёти билан, коммунистик қурилишда совет меҳнаткашлари эришаётган муваффақиятлар билан таништириш борасида қилаётган катта ишлари учун ғоят миннатдордирлар.

Германия—Совет дўстлиги жамиятининг Х конгресси ГДРда улуғ Лениннинг Ватани билан дўстлик ва ҳамкорлик қилиш, қардошларча интернационал алоқаларимизни мустаҳкамлаш учун умумхалқ ҳаракатини авж олдиришга янги-янги имкониятлар беради, деб ишонч билдиришга рухсат этгайсиз.

Азиз ўртоқлар ва дўстлар, ГДР ташкил этилганлигининг 25 йиллиги ва немис халқи гитлерчилар фашизмидан озод этилганлигининг 30 йиллиги белгиси остида ўтаётган Х конгресснинг ишига муваффақиятлар тилаймиз.

Яшасин Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси халқлари ўртасида абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари **Л. БРЕЖНЕВ.**	СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Н. ПОДГОРНИЙ.**

ФРАНЦИЯ КООПЕРАТОРЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Франция матлубот кооперативлари миллий федерациясининг президенти, халқаро кооператив уюшмасининг вице-президенти Роже Керинек билан унинг ҳамкасби, Франция бош кооператив жамиятининг президенти Шарль Веверка Ўзбекистон матлубот кооперативларининг фаолияти билан икки кун мобайнида танишдилар. Улар Центросоюзнинг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турибдилар.

«Ўзбекбирлашув» правлениесида суҳбат бўлди. Правление раиси М. Х. Ҳасанов республика матлубот кооперациясининг фаолияти, товар оборотининг ўсиши, уни янада ривожлантириш истиқболлари тўғрисида меҳмонларга гапириб берди.

Франция вакиллари Орджоникидзе районидаги кооператорларнинг савдо корхоналарини бориб кўрдилар, «Қизил Ўзбекистон» колхозида бўлдилар. Меҳмонлар Тошкентнинг янги қурилишларини кўздан кечирдилар. Самарқанд областига бориб келдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров Франция кооператорларини қабул қилди.

(ЎзТАГ).

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

Болгария Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков ва Болгария Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров қисқа муддатли дўстона визит билан 8 майда Москвада бўлдилар. Визит чоғида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Т. Живков ва С. Тодоров ўртоқлар ўртасида суҳбатлар бўлиб ўтди. Бу суҳбатлар традицион қардошларча дўстлик ва самимийлик вазиятида ўтди.

Совет ва болгар раҳбарлари КПСС билан БКП, СССР билан БХР ўртасидаги ўзаро муносабатларни янада кучайтиришнинг туб йўналишларини кўриб чиқдилар. Совет Иттифоқи билан Болгария ўртасидаги қардошлик алоқаларнинг самарадорлиги тинмай ортиб бораётганлиги мамнуният билан қайд қилинди.

Совет ва болгар раҳбарлари экономика соҳасида ҳар икки мамлакатнинг ҳамкорлигига оид перспектив масалалар, жумладан ишлаб чиқаришда ҳам, шунингдек фан-техника соҳасида ҳам кооперативлаштириш ва ихтисослаштириш жараёнини жадаллаштириш билан боғлиқ бўлган проблемаларга катта эътибор бердилар. Бунда совет-болгар иқтисодий ҳамкорлигини оғишмай кенгайтириш социалистик иқтисодий интеграция комплекс программаси вазифаларини ҳал қилишда узвий бўғин эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Совет ва болгар раҳбарлари актуал халқаро масалалар юзасидан фикрлашиб олдилар. Бунда хавфсизлик ва ҳамкорлик юзасидан Умумевропа кенгашининг якунловчи босқичини тайёрлаш вазифаларига алоҳида эътибор берилди.

Томонлар Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг яқинда бўлиб ўтган кенгаши ахборотида баён қилинган позиция ва қарашларни Умумевропа кенгаши қатнашчиларининг кенгашнинг якунловчи ҳужжатлари устида коллектив бўлиб олиб бораётган ишни муваффақиятли тугаллашга ёрдам берувчи конструктив ҳисса деб қараётганликларини таъкидладилар. Улар кенгашнинг якунловчи босқичини Финляндия пойтахтида ўтказиш тўғрисида Финляндия таклифини табриклადилар ва ҳужжатларни олий даражадаги кенгашда кўриб чиқиш ва қабул қилиш муҳим бўлар эди, деган фикрни яна бир бор изҳор этдилар. Европада сиёсий иқлимнинг янада яхшиланиши қатъада мустаҳкам тинчлик биносини барпо этишда Европадаги барча давлатларнинг зўр куч-ғайрат сарфлашларига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Совет ва болгар раҳбарлари халқаро вазиятни соғломлаштиришда эришилган анчагина тараққиёт турли социал тузумга мансуб бўлган давлатларнинг яхши қўшничилик муносабатларини ва ўзаро манфаатли ҳамкорлигини ривожлантириш учун ҳозирдаёқ янги истиқболлар очиб берганлигини уқтириб ўтдилар. Кескинликнинг юмшатилиши Европа халқларининг манфаатларига ҳам, умумий тинчлик манфаатларига ҳам мос бўлиб тушаётганлигини сиёсий практика исбот қилиб берди.

Совет ва болгар раҳбарларининг суҳбатлари муҳокама қилинган барча масалалар юзасидан қарашларнинг тўла якдил эканлигини тасдиқлади.

Учрашувда Совет томонидан КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госпланининг раиси Н. К. Байбаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Л. В. Смирнов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков; Болгария томонидан — Болгария Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Болгария Компартияси Марказий Комитети Биринчи секретари кабинетининг директори М. Балев, Болгария Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Болгария Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Д. Жулев иштирок этдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси Болгария Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков ва Болгария Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров шарафига зиёфат берди.

* * *

Болгариялик меҳмонлар 8 майда ватанига жўнаб кетдилар.

Болгария Халқ Республикаси ва СССР Давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Т. Живков билан С. Тодоровни Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин, К. Ф. Катушев ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Н. К. Байбаков, Б. П. Бугаев, К. В. Русаков, Н. Н. Родионов кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Болгария Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Д. Жулев ва элчихонанинг дипломатик ходимлари ҳам бор эди. (ТАСС).

ҒАЛАБА КУНИ ШАРАФИГА

Ўзбекистон меҳнаткашлари Ғалаба куни — фашистлар Германияси тор-мор этилганлигининг йигирма тўққиз йиллигини тантанали нишонладилар. Корхоналар, колхозлар, муассасалар ва ўқув юртларида бўлиб ўтган кечалар, йиғилишларнинг қатнашчилари совет жангчиларининг ажойиб жасоратлари тўғрисида, мамлакатимизнинг урушдан кейинги даврда эришган жуда катта муваффақиятлари ҳақида фахрланиб гапирдилар.

Ғалаба кунида республикамиз меҳнаткашлари социалистик Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун жон фидо этган Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг хотираларини ҳурмат билан эсладилар. Жанг майдонларидан уйларига қайтиб келмаган қаҳрамонлар шарафига қад кўтарган ёдгорликлар ёнига гулдаста ва гулчамбарлар қўйилди.

9 май куни неча ўн минглаб тошкентликлар республика пойтахтининг госпиталларида жон берган фронтчилар дафн этилган қабристонда бўлдилар. Совет Армиясининг жангчилари, пионерлар, комсомоллар уруш қатнашчиларининг қабрлари ёнида фахрий коровулликда турдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, П. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Г. М. Орлов, А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, И. В. Марцинюк, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, Тошкент области ва шаҳри партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, Совет Армиясининг генераллари, уруш ветеранлари шаҳардаги барча районларнинг вакиллари билан бирга қабристонга келдилар. Жангчиларнинг қабрларига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетидан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан, Туркистон Ҳарбий округининг ҳарбий кенгашидан, Тошкент область партия комитети, область ижроия комитетидан, Тошкент шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитетидан, меҳнаткашларнинг кўпгина коллективларидан, ҳарбий бўлинмалардан гулчамбарлар қўйилди.

Улуғ Ватан урушида эришилган тарихий ғалаба шарафига Тошкентнинг маданият ва истироҳат паркларида халқ сайллари бўлиб ўтди. Кечқурун шаҳарни байрам салюти нурафшон этди. (ЎзТАГ).

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ ва мақолалари тўртинчи томининг нашр этилиши муносабати билан

Сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ, доклад ва мақолалари тўртинчи томини чоп этди. Бу янги том «Ленин йўлидан» деган умумий ном билан илгари нашр этилган уч китобнинг давоми бўлиб, 1972—1974 йилларда қилинган доклад, нутқларни ва ёзилган мақолаларни ўз ичига олади. Ўша йиллардаги энг муҳим воқеаларнинг бири шу бўлдики, СССР ташкил топган куннинг ярим асрлик юбилейи байрам қилинди. Совет халқи ленинчи партия ва унинг Марказий Комитети раҳбарлигида коммунизм қурилишида, КПСС XXIV съездининг режаларини амалга оширишда янгидан-янги катта муваффақиятларни қўлга киритишга қатъий қарор бергандир.

Китобда партия ва халқимизнинг тўққизинчи беш йилликдаги бунёдкорлик фаолиятининг натижалари таърифлаб берилган, халқ хўжалигини, маданиятни янада ривожлантириш, меҳнаткашларнинг фаровонлигини ўстириш, Ватанимизнинг мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш йўллари ҳамда методлари тўғрисидаги принципиал қоидалар баён қилинган.

Китобда КПСС Марказий Комитетининг халқаро фаолиятига, Коммунистик партия ва Совет давлати ташқи сиёсатининг туб масалаларини таҳлил этишга катта ўрин берилган. Мамлакатимиз меҳнаткашлари, бутун тараққийпарвар инсоният ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС XXIV съезди қарорларини, конструктив ва реалистик Тинчлик программасини амалга оширишга қўшган жуда катта ҳиссасини самимий мамнуният туйғулари билан таъкидламоқдалар. Ўртоқ Л. И. Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилганлиги ана шу миннатдорчилик туйғуларини ифода этувчи далилларнинг биридир.

Бу томда эълон қилинган асарлар бизнинг партиямиз совет халқини тўғри йўлдан, Ленин йўлидан коммунизм ғалабаси сари бошлаб бораётганлигини яққол кўрсатиб беради.

I.

Совет халқи КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини зўр ғайрат билан амалга оширмоқда. Бу съезд Ватанимизнинг бундан буёнги социал-иқтисодий ва маънавий тараққиётининг, Ватанимиз тинчлик ва халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш учун олиб бораётган курашнинг кенг программасини белгилаб берди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқлари, мақолалари ва докладларида КПСС XXIV съездининг сиёсий йўлини ҳар томонлама ва чуқур асослаб беришга жуда катта эътибор берилганлиги, Ленин партияси, унинг Марказий Комитети, бутун совет халқининг съезд қабул қилган қарорларни амалга ошириш соҳасидаги буюк ишлари умумлаштирилганлиги табиий бир ҳолдир.

Совет Иттифоқи эндиликда қудратли иқтисодий ва маънавий потенциалга эга. Бизнинг партиямиз коммунистик қурилишнинг янги босқичига мос бўлиб тушган мураккаброқ вазифаларни ўртага қўймоқда ва ҳал этмоқда. Бундай шароитда эришилган муваффақиятлар билан хотиржам бўлиб қолмаслик, балки бутун куч-ғайратни ҳали ҳам мавжуд камчилик ва нуқсонларни бартараф қилишга, хуллас, олға қараб қилаётган ҳаракатимизга тўсқинлик қилаётган нарсаларни бартараф қилишга сафарбар этиш муҳимдир. Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленумида халқнинг буюк ишлари ва зафарларига юксак баҳо бериш билан бирга, давлатимиз эга бўлган жуда катта резервларни сафарбар қилиш зарур эканлигини кўрсатди, мамлакатнинг бундан буёнги тараққиёт йўллари тўғрисида перспектив таклифларни илгари сурди.

Ҳозирги вақтда олдимизда турган асосий вазифа — хўжалик юритишнинг интенсив методларини зўр бериб қўлланиш ва бу билан ишлаб чиқариш самарадорлигининг кескин суратда оширилишини таъминлашдан иборат. Бунда гап меҳнат унумдорлигини ошириш ва фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан тўлароқ фойдаланиш, хўжаликка сарфланадиган ҳар бир сўмнинг, фойдаланиладиган металл, ёқилғи, цемент ва ўғитнинг ҳар тоннасидан тезроқ самара олиш йўли билан экономикани тезроқ юксалтириш тўғрисида бораётир.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқлари ва докладларида КПСС XXIV съезди томонидан қўйилган тарихий вазифани ҳал этиш йўллари — фан-техника революциясининг муваффақиятларини социалистик хўжалик системасининг афзалликлари билан бирга қўшиб олиб бориш йўллари кўрсатиб берилган, бу вазифани ҳал этиш коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш учун қандай аҳамиятга молик эканлиги баён қилинган.

Саноат ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, маҳсулотнинг сифатини кескин суратда яхшилаш проблемалари ҳар томонлама чуқур ва принципиал қараб чиқилади. Партия саноатнинг асосий тармоқларини сифат жиҳатидан қайта қуриш йўлини ўтказа бошлади, мукаммалроқ техникани қўлланиш учун, планлаштириш ва бошқаришни яхши ташкил этиш учун, меҳнат интизомини кучайтириш учун, материалларни ва энергияни тежаш учун қатъий кураш олиб бормоқда. Ўртоқ Л. И. Брежнев Олмаотада қўриқ ерларни ўзлаштиришнинг 20 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида қўриқ ерлар эндиликда Сибирь тайгаси, Шимол тундраси, Ўрта Осиё даштларидир, деди. У Байкал-Амур магистрали қурилиши катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Байкал-Амур магистрали битмас-туганмас табиий бойликлари бўлган Сибирь массивини кесиб ўтади, янги йирик саноат районини вужудга келтириш ва янги ерларни қишлоқ хўжалик оборотига киритиш йўлини очиб беради.

Бизнинг партиямиз ва давлатимиз қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини мустаҳкам ўстиришни таъминлаш мақсадида кўп кучғайрат сарф қилмоқда. Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг иқтисодий томондан ҳар томонлама асослаб берилган комплекс программаси КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми ва шундан кейинги пленумлари қарорларида, КПСС XXIII ва XXIV съездларининг қарорларида баён қилинган.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Олмаотада сўзлаган нутқида жамиятимиз тараққиётининг ҳозирги босқичидаги аграр сиёсатнинг, партия ленинча донолик билан планли суратда ўтказиб келаётган сиёсатнинг туб масалаларини таърифлаб берди. Бу сиёсатнинг асосий йўналишларидан бири — колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришини замонавий индустриал негизга кўчиришдан, экономиканинг ана шу ҳаётий муҳим соҳасида фан-техника тараққиётини жадал тезлаштиришдан иборат. Бунда гап колхоз ва совхозларни иқтисодий жиҳатдан бутун чоралар билан мустаҳкамлаш ҳақида, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ташкил этиш, уни ихтисослаштириш ва концентрациялаш, колхозлараро кооперативлаштиришни кучайтиришнинг мукаммалроқ формалари тўғрисида бораётир. Партия қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва химиялаштириш, ерларни кенг мелиорациялаштиришнинг узоқ вақтга мўлжалланган комплекс планини, РСФСРнинг қора тупроқ бўлмаган зонасида қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг муҳим программасини ишлаб чиқди. Ана шу мақсадларга эришиш бутун жамиятимиз учун ғоят катта иқтисодий ва социал-сиёсий аҳамиятга молик бўлиб, деҳқончилик ва чорвачиликда меҳнатнинг характерини ўзгартиришга, қишлоқнинг қиёфасини ўзгартиришга олиб боради.

КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленумининг ҳужжатларида таъкидлаб ўтилганидек, социалистик негизда хўжалик юритиш механизмини тобора такомиллаштириш, экономикани бошқаришнинг ташкилий структурасини, планлаштириш системаси ва методларини тобора яхшилаш, иқтисодий ва маънавий рағбатлантиришни кучайтириш — ишлаб чиқаришни интенсивлаштиришнинг энг муҳим шартидир.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқлари ва докладлари халқ оммасининг — Ватанимиздаги ишчилар, деҳқонлар, зиёлиларнинг, барча миллат ва элат меҳнаткашларининг битмас-туганмас кучғайратига ишонч руҳи билан суғорилган. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Украина, Новосибирск области ва Олтой ўлкаси, Ўзбекистон ва Қозоғистон ҳамда мамлакатимиздаги бошқа районлар партия ва хўжалик активи йиғилишларида сўзлаган нутқларида халқ хўжалигининг навбатдаги вазифаларини ҳам, перспектив характердаги вазифаларни ҳам ҳал этиш билан боғланган катта масалалар ўртага қўйилади, миллионларча кишиларнинг, илғор коллективларнинг, область ва республикаларнинг тажрибаси чуқур умумлаштирилади.

Коммунистик қурилиш чинакам меҳнат қаҳрамонларини, совет ҳаёт тарзимизни мужассамлаштирувчи кишиларни вужудга келтиради. Тўққизинчи беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасининг кенг авж олиб кетганлиги буни янада зўр куч билан намойиш қилади. Партия ташаббуси билан ҳозир тажрибали ишчиларнинг ёшларга мураббийлик қилиш ҳаракати кенгайиб бормоқда. Ўртоқ Л. И. Брежнев ВЛКСМнинг XVII съездида сўзлаган нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: «Мамлакатимизда уста, уддабурон деган номни халқ азалдан жуда ҳурматлайди. Биз ана шу номга бўлган ҳурматни тағин ҳам кучайтиришимиз, ишда юксак сифатга эришадиган кишиларни бутун чоралар билан рағбатлантиришимиз керак».

Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини юксалтириш негизида бутун халқнинг фаровонлиги тез ўсиб бормоқда. Кенг халқ оммасининг бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилиш — Ленин партияси фаолиятининг негизидир.

Кейинги йилларда совет халқининг турмуш даражаси барча асосий кўрсаткичлар бўйича юксалди. Бизда аҳолининг жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар йил сайин ўсмоқда, уй-жой қурилиши кенгайиб бормоқда, соғлиқни сақлаш, халқ маорифи ва социал таъминот ривожланмоқда. Тўғри, барча проблемалар ҳали ҳал этилган деб бўлмайди. Аммо партия КПСС XXIV съезди белгилаб берган йўлдан қатъият билан олға бормоқда, халқнинг турмушини яхшилаш, унинг ўсиб бораётган социал-маиший эҳтиёжларини таъминлаш программасини амалга ошириш учун қўлидан келган ҳамма чораларни кўрмоқда.

Совет халқи — кишиларнинг янги тарихий бирлигидир. Партиянинг фаолияти халқнинг маънавий потенциалини бутун чоралар билан ривожлантиришга, социалистик ижтимоий муносабатларни янада такомиллаштиришга, социалистик демократияни юксалтиришга, маданиятни янада тараққий эттиришга қаратилган. Ўртоқ Л. И. Брежнев СССРнинг эллик йиллиги тўғрисидаги докладида айтдики, бизда янги совет маданияти — ўз тараққиётининг асосий йўналиши эътибори билан мазмунан социалистик маданият, ўзининг миллий формалари жиҳатидан хилма-хил ва ўзининг руҳи ҳамда характери жиҳатидан интернационалистик маданият таркиб топди ва гуллабяшнади.

Мамлакатимизда ишчилар синфининг етакчилик роли сақлаб қолингани ҳолда барча синфлар ва барча социал гуруҳлар бирбирлари билан тобора кўпроқ яқинлашмоқдалар, социалистик жамиятнинг социал бир хиллиги қарор топмоқда. Жисмоний меҳнат билан ақлий меҳнат ўртасидаги, шаҳар ва қишлоқдаги меҳнат ҳамда ҳаётнинг шарт-шароитлари ўртасидаги муҳим тафовутларни тугатиш жараёни кучайиб кетди.

СССР Иттифоқи 50 йиллигининг байрами бутун совет халқининг Коммунистик партия теварагига маҳкам жипслашганлигини, партия ленинча миллий сиёсатининг тантанасини, барча совет республикалари гуллаб—яшнаётганлигини ва бир-бири билан яқинлашиб бораётганлигини намойиш қилди.

Биз коммунизм қуриш йўлидан олға ҳаракат қилиб борганимиз сайин СССРдаги барча халқларни бир-бири билан маҳкам боғловчи иқтисодий, маданий алоқалар ва бошқа алоқалар хилма-хил ва мустаҳкам бўлиб боради, совет кишисининг умуммиллий ифтихори бўлмиш улуғ бирлик олижаноб туйғулари шу қадар чуқур ва теран бўлиб боради.

Китобда совет социалистик демократиясини янада ривожлантириш масалалари қараб чиқилади. Партия социалистик демократияни янада такомиллаштириш, омманинг ижодий активлиги ва ташаббусини ўстириш, меҳнаткашларни жамиятни бошқаришда давлат органлари йўли билан ҳам, оммавий жамоат ташкилотлари кенг шохобчалари орқали ҳам қатнаштиришнинг хилма-хил формаларини янада кўпроқ бойитиш йўлини қатъият ва изчиллик билан ўтказиб келмоқда. СССР Олий Советига ўтказиладиган сайловларга тайёргарлик бутун халқимизнинг ватанпарварлик руҳи ғоят юксалиб кетган бир вазиятда олиб боriляпти. Бу эса совет социалистик демократизми равнақ топаётганлигининг янги ифодасидир.

Жамоат ташкилотларимизнинг, шу жумладан касаба союзлари ва комсомол каби оммавий ташкилотларнинг иши яхшиланиб бормоқда. Партия ва давлат ёшларни маънавий ҳамда жисмоний жиҳатдан тағин ҳам камол топтириш учун, уларнинг гражданлик активлиги ва сиёсий активлигини юксалтириш учун барча имкониятларни саҳийлик билан яратиб бермоқдалар ва бунга жуда катта эътибор бермоқдалар. ВЛКСМнинг XVII съезди ўртоқ Л. И. Брежневнинг илҳомбахш нутқини қизғин маъқуллади, комсомоллар, совет ёшлари партиянинг оталарча ғамхўрлигига шонли меҳнатлари билан, халққа, жонажон Коммунистик партияга муҳаббат ва садоқатлари билан жавоб бераётганликларини яққол кўрсатди.

Китобда совет социалистик ҳаёт тарзига катта эътибор берилади. Кишиларнинг ҳуқуқий тенглиги, коллективчилиги, ўзаро ёрдами, меҳнатга янгича муносабат, чинакам демократизм, чуқур инсонпарварлик ва ҳар бир кишининг ҳуқуқлари ҳамда шахсини ҳурмат қилиш — ҳаёт тарзимизга хос хусусиятлардир. Совет кишиси эртанги кунга ишонч билан қарайди, социал оптимизм, келажакка интилиш совет кишиси учун характерлидир.

Социализм янги кишини — коммунистик жамият бинокорини шакллантирди. Партия кишиларни юксак сиёсий онглилик, коммунистик ғоявийлик руҳида, ўз социалистик Ватанига муҳаббат, интернационал бурчига садоқат руҳида тарбияламоқда, унумли меҳнатга иштирок қилдирмоқда, билим ва санъатга қизиқиш туғдирмоқда. «Партия, — деб уқтириб ўтади ўртоқ Л. И. Брежнев, — бу ишни кенг жабҳада олиб бормоқда ва олиб бораверади. Бунда ҳамма нарса — оиладаги тўғри муҳит ҳам, ўқиш жараёнини моҳирлик билан ташкил этиш ҳам, меҳнат коллективидаги соғлом вазият ҳам, аҳолига маиший хизматнинг яхши уюштирилиши ҳам ва бошқа кўп нарсалар ҳам амалий аҳамиятга эгадир. Бу ишда маданият, санъат, оммавий ахборот воситалари ходимларининг роли жуда катта, албатта. Касаба союзлари, комсомол ва бошқа оммавий жамоат ташкилотлари партиянинг ғоявий-тарбиявий ишида ҳамиша унинг актив ёрдамчилари бўлдилар. Ҳозирги вақтда уларнинг бу соҳадаги вазифалари янада масъулиятлироқ бўлиб қолмоқда».

Партия совет кишиларини ҳаёт тарзимизга, коммунистик идеал ва ахлоққа зид бўлган ҳамма нарсаларга нисбатан муросасизлик руҳида, буржуа идеологиясига нисбатан муросасизлик руҳида тарбияламоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида Коммунистик партиянинг совет жамияти ҳаётидаги роли ўсиб бораётганлиги ва партиянинг бу роли коммунизм қурилишининг объектив қонунияти эканлиги ҳар томонлама таърифлаб берилган. КПСС Марказий Комитети партиянинг ички ҳаётига доим катта эътибор бермоқда. КПСС XXIV съездидан буён ўтган йиллар мобайнида партиянинг сафлари анча ўсди, унинг сифат состави яхшиланди, аввало, партия сафига аъзо бўлган ишчиларнинг миқдори кўпайди. Партиявий раҳбарликнинг ленинча нормалари ва принциплари изчиллик билан амалга оширилмоқда. КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси шу йиллар мобайнида партиявий иш услубини яхшилаш, ташаббусни рағбатлантириш, партия ташкилотларининг, барча коммунистларнинг ишга ижодий ёндашувини яхшилаш учун кўп иш қилдилар. Ҳозирги вақтда партия билетларининг алмаштирилаётганлиги партияни янада мустаҳкамлашга ва коммунистларнинг активлиги ҳамда интизомини кучайтиришга кўп жиҳатдан ёрдам беради.

Партиямизнинг кучи унинг халқ билан бирлигидадир. Партия сафларининг бирлиги ва партиянинг халқ билан чамбарчас боғланганлиги — мамлакатимизда коммунистик жамият қуришдан иборат буюк программани муваффақиятли амалга оширишнинг ҳал қилувчи шартидир. Бизнинг партиямиз марксизм-ленинизмга садоқати билан, революцион назариямизга ижодий муносабати билан кучлидир. Партиянинг назарияга ижодий ёндашуви унинг социалистик ва коммунистик жамият қурилишида буюк ғалабаларга эришуви учун имконият яратиб берди. Биз ана шу буюк ғалабалар билан ҳақли суратда фахрланамиз. Назарияга ижодий ёндашиш ҳозирги пайтда бизнинг олдимизда турган коммунистик қурилишнинг буюк вазифаларини ҳал этишда ҳам янгидан-янги ажойиб муваффақиятларни қўлга киритишни таъминлайди. Шу томдаги асарларда марксча-ленинча назариянинг энг муҳим проблемалари ҳар томонлама ва чуқур ишлаб чиқилган. Коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўллари ва методлари тўғрисидаги, фан-техника революцияси ютуқларини социалистик хўжалик системасининг афзалликлари билан узвий боғлаб бориш ҳақидаги, партиянинг аграр сиёсатини амалга ошириш йўллари ва методлари тўғрисидаги, ривожланган социалистик жамият ҳақидаги, жаҳон тараққиёти ҳозирги босқичининг хусусиятлари ва унинг энг муҳим тенденциялари ҳақидаги, социалистик ташқи сиёсат принциплари тўғрисидаги проблемалар ана шулар жумласидандир.

II.

Коммунистик партия ва Совет давлати СССРнинг XXIV съезд ишлаб чиққан ленинча ташқи сиёсий йўлини собитқадамлик, зўр ғайрат ва изчиллик билан ўтказиб келмоқдалар. Томдаги материаллар ленинчи партиянинг, унинг Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тинчлик программасини амалга ошириш, халқаро кескинликни юмшатиш, совет халқининг бунёдкорлик меҳнати учун тинч шарт-шароитларни таъминлаш, жаҳон социализмининг позицияларини мустаҳкамлаш соҳасидаги самарали халқаро фаолиятини ёрқин ва конкрет равишда кўрсатиб беради. Китобда ҳозирги халқаро вазият сиёсий жиҳатдан чуқур таҳлил этилган, партиямизнинг тинчлик ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш, халқларнинг миллий мустақиллик ва озодлик учун, демократия ва социализм учун курашига доир туб проблемаларга ленинча ёндашуви асослаб берилган.

КПСС ва Совет давлатининг ташқи сиёсат соҳасидаги бутун фаолияти қардош социалистик мамлакатлар билан мустаҳкам ҳамкорликда амалга оширилмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг қардош партиялар ва давлатларнинг раҳбарлари билан дўстона учрашувлари ва музокаралари ана шу ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга жуда катта ҳисса қўшди. Традиция бўлиб қолган Қримдаги учрашувлар қардош мамлакатларнинг ҳаракат бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эгадир. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг яқинда Варшавада бўлиб ўтган кенгаши халқаро майдонда қардош мамлакатлар кўрадиган тадбирларни координация қилишни янада мустаҳкамлашга ёрдам берди.

Китобда социалистик иқтисодий интеграция жараёнлари, экономика, фан ва техника соҳаларида қардош мамлакатларнинг маҳкам ва ҳар томонлама ҳамкорлигини тобора кенгайтириш йўллари чуқур ва батафсил ёритилади. Томдаги материалларда давлатлар ва халқларнинг янги социал-тарихий бирлиги бўлмиш социалистик ҳамдўстлик таҳлил этилган ва таърифлаб берилган, марксчи-ленинчи партияларнинг мустаҳкамланиб бораётган ҳамкорлиги бу ҳамдўстликни тош-метиндек мустаҳкамлаётган ва жипслаштираётган куч эканлиги кўрсатилган.

Социалистик давлатлар халқаро майдонда ҳамжиҳат бўлиб ҳаракат қилишлари билан ғоят муҳим халқаро проблемаларнинг самарали ҳал этилишига ёрдам бермоқдалар. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қўллаб-қувватлаши қаҳрамон Вьетнамнинг империалистик агрессорларга қарши курашда буюк ғалаба қозониши учун имконият туғдирди. Совет Иттифоқи ва қардош социалистик мамлакатлар ҳозирги вақтда уруш орқасида вайрон бўлган экономикани тиклашда, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини юксалтиришда, маданият ва маориф ишларини ривожлантиришда Вьетнамга ҳар томонлама ёрдам бермоқдалар.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг кейинги йилларда ташқи сиёсат соҳасидаги фаолиятининг асосий якуни шуки, халқаро муносабатларда «совуқ уруш»дан кескинликни юмшатиш сари, ўзаро фойдали ҳамкорлик сари ва турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципларини қарор топтириш сари бурилиш ясалди. Ўртоқ Л. И. Брежнев ва бошқа совет раҳбарларининг Франция ва АҚШ президентларининг, ГФР канцлерининг СССРга қилган визити вақтида улар билан олиб борган музокаралари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШ, ГФР, Францияга қилган визитлари, ана шу визитлар вақтида имзоланган битимлар ва бошқа ҳужжатлар халқаро сиёсий вазиятни соғломлаштириш йўлида муҳим босқичлар бўлди. Томда Европада эришилган ижобий силжишларга характеристика берилган. Социалистик давлатларнинг Франция, ГФР, Италия билан ва бошқа бир қанча капиталистик мамлакатлар билан конструктив ҳамкорлиги илгари силжиб бормоқда. Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг якунловчи босқичига тайёргарлик кўрилмоқда. Венада Марказий Европада қуролли кучлар ва қурол-яроғларни қисқартиш тўғрисида музокаралар олиб борилмоқда. Қуролланиш пойгасини чеклаш юзасидан дастлабки битимлар тузилди. Қуролсизланишга бағишлаб жаҳон конференциясини чақириш тўғрисидаги совет таклифи Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳужжатларида қўллаб-қувватланди. Совет Иттифоқи Яқин Шарқда мустаҳкам тинчликка эришиш учун курашмоқда, араб халқларининг империалистик агрессия сиёсатига қарши, Исроил қўшинларини босиб олинган барча араб территорияларидан олиб чиқиб кетиши учун ва Фаластин араб халқининг қонуний ҳуқуқларини таъминлаш учун олиб бораётган ҳаққоний курашини қўллаб-қувватламоқда.

Совет Иттифоқи Осиё қитъасида тинчликни мустаҳкамлаш учун актив курашмоқда. Совет Иттифоқи Осиёда коллектив хавфсизлик ғоясини илгари сурди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган визити халқаро миқёсда муҳим аҳамият касб этди. Ишонч ва дўстлик муҳити Совет — Ҳиндистон муносабатлари учун характерлидир. Бу муносабатлар социалистик мамлакатлар билан миллий озодлик ҳаракати натижасида вужудга келган давлатларнинг туб манфаатлари бир-бирига мос бўлиб тушганлигини яққол исбот этувчи далилларнинг биридир. СССРнинг Япония билан муносабатлари самарали ривожланмоқда. Осиёни мустаҳкам тинчлик қитъасига айлантириш, стабиллик ва яхши ҳамкорлик Осиё қитъасида яшовчи барча халқларнинг манфаатларига мос бўлиб, ялпи тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам беради.

1972—1973 йилларда юксак даражада олиб борилган музокаралар натижасида Совет — Америка муносабатлари яхшиланди. Совет — Америка муносабатларининг яхшиланиши планетамизда халқаро иқлимни тубдан ўзгартириш умумий жараёнининг узвий таркибий қисмидир. Муҳим ҳужжатлар имзоланди. Булар орасида СССР билан АҚШ ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг асослари, ядро урушининг олдини олиш тўғрисидаги битим, стратегик қурол-яроғларни чеклаш тўғрисида тузилган битимлар алоҳида аҳамиятга эгадир. Совет Иттифоқи шу йил ёз фаслида юксак даражада ўтказиладиган Совет — Америка музокараларига ҳам ялпи тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида бир-бирларини ҳурмат қилиш ва ўзаро манфаатдорлик асосида Совет — Америка муносабатларини қулай шароитда ривожлантиришга ёрдам бериш позицияларидан туриб ёндашмоқда.

Халқаро майдонда чуқур ўзгаришлар содир бўлганлиги ва содир бўлаётганлигига қарамай, деб таъкидлаб ўтилади китобда, кескинликнинг юмшатилиш жараёнига тўсқинлик ҳам қилинмоқда. Империализмнинг агрессив доиралари, нуфузли ҳарбий-саноат комплекси тинчлик иши учун катта хавфдир. Империализм ва реакция кучлари халқларнинг озодлик ҳаракатини зўрлик билан бостиришга интилмоқдалар, ёш давлатларнинг эркин ва мустақил ривожланишига тўсқинлик қилмоқдалар. Чили воқеалари шуни кўрсатдики, ички реакция ҳам, ташқи реакция ҳам халқларнинг ўз хоҳиш-иродасини эркин ва астойдил изҳор қилишига қарамай, ўз имтиёзларини сақлаб қолиш учун ҳарқандай жиноятларни қилишдан қайтмайди.

Ҳозирги Пекин раҳбарлари халқаро кескинликнинг юмшатилишига халақит бермоқдалар. Улар ўзларининг буюк давлатчилик — шовинистик, антисовет сиёсатида империализмнинг энг реакцион кучлари билан қўшилиб кетмоқдалар. КПСС, Совет Иттифоқи, ўртоқ Л. И. Брежнев доим таъкидлаб ўтганидек, Пекин раҳбарларининг антисовет бўҳтонларига ва уларнинг социалистик ҳамдўстлик, халқаро коммунистик ҳаракат, озодлик ҳаракати жипслигига путур етказиш йўлидаги уринишларига қатъий зарба бериб, ХХР билан муносабатларни нормаллаштириш ва Совет — Хитой дўстлигини тиклашни муттасил ёқлаб чиқмоқдалар. Бу эса, совет халқининг ҳам, хитой халқининг ҳам манфаатларига ва бутун дунёда тинчлик, социализм ва тараққиётнинг кенг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Марксчи-ленинчилар тинч-тотув яшашни ҳамиша синфий курашнинг алоҳида формаси деб қараб келдилар ва шундай деб қарамоқдалар. Улар тинч-тотув яшаш принципларини қарор топтиришга интилиб, айни вақтда социалистик мамлакатлар билан капиталистик мамлакатлар ўртасида жаҳон миқёсида олиб борилаётган мусобақа ва кураш урушга ёки қуролли тўқнашувларга, куч ишлатиш ёки куч ишлатиш билан таҳдид қилишга айланмаслигини ёқлаб чиқмоқдалар. Тинч-тотув яшаш учун кураш халқаро майдонда идеологик курашнинг заифлаштирилишидан асло далолат бермайди. Бунинг аксинча, идеологик курашнинг аҳамияти ўсиб бормоқда. Икки системанинг ана шу кураши қандай оқибат билан тамом бўлишига ҳеч қандай шубҳамиз йўқ: тарих ҳақиқати, ижтимоий тараққиётнинг объектив қонунлари — бизнинг томонимизда.

Совет Иттифоқи бошқа ижтимоий тузумдаги давлатлар билан ҳуқуқий жиҳатдан тўла тенглик ва ўзаро манфаатдорлик асосида илмий-техникавий ва маданий ҳамкорликни оғишмай ривожлантиришни муттасил ёқлаб чиқмоқда. Социализм мухолифлари маданий алоқаларнинг кенгайтирилишидан ўзларининг синфий манфаатлари учун, СССРга ва бошқа социалистик мамлакатларга идеологик тазйиқ ўтказиш учун фойдаланишга уринмоқдалар. Совет Иттифоқи, деб уқтириб ўтилади китобда, ўзининг ички ишларига аралашиш, ҳамкорликдан бизнинг идеалларимизга, традицияларимизга, дунёқарашимизга, ахлоқимизга зид бўлган қарашлар ва ахлоқни пропаганда қилиш учун фойдаланиш йўлидаги ҳар қандай уринишларга қатъий зарба бермоқда ва бераверади.

Китобда капитал мамлакатларидаги социал-иқтисодий, сиёсий ва идеологик жараёнлар, капитализмнинг умумий кризисининг чуқурлашиб бораётганлиги марксча-ленинча чуқур таҳлил этилган ва баҳо берилган. Жаҳон социализм системасининг ўсиб бораётган куч-қудрати империализмнинг таъсир доирасини чеклаб қўймоқда. Забастовка ҳаракати, кенг омманинг сиёсий ва социал ҳуқуқлар учун кураши кучайиб бораётганлиги, урушга ва империализмга қарши ҳаракатнинг юксалиб бораётганлиги — буларнинг ҳаммаси ҳозирги пайтда капитализм дунёсида социал зиддиятлар янада кескинлашаётганлигини исбот қилади. Капитализмнинг фан-техника тараққиёти ютуқларидан ўз мақсадлари йўлида фойдаланаётганлиги зиддиятларни янада кескинлаштиришга олиб бормоқда.

Ишчилар синфи аввалгидек ҳозирда ҳам монополиялар ҳукмронлигига қарши, демократия ва социализм учун курашнинг асосий кучи бўлиб келди ва шундай куч бўлиб қолмоқда. Омманинг тобора кенг қисмлари империализмга қарши курашга жалб этилмоқда. Тинчликсевар кучларнинг Москвада ўтказилган жаҳон конгресси замонамизнинг ҳаётий муҳим проблемаларини ҳал этишда халқ оммасининг, унинг ташкилотлари, партияларининг роли ўсиб бораётганлигини намойиш қилди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу конгрессда сўзлаган нутқини тинчлик учун кураш олиб бораётган кишилар халқаро кескинликнинг юмшатилишини мустаҳкамлаш ва империалистик агрессия кучларини жиловлаш учун ҳаракатнинг илмий жиҳатдан асослаб берилган аниқ программаси деб қабул қилдилар.

Китоб ҳозирги замон миллий озодлик ҳаракатини таҳлил этиб, ривожланаётган мамлакатларда содир бўлаётган социал-сиёсий силжишларни, ана шу мамлакатларнинг халқлари империализмнинг агрессив кирдикорларига қарши ва асоратга солишнинг янги формаларини мажбуран қабул қилдириш йўлидаги уринишларига қарши олиб бораётган курашининг аҳамиятини кўрсатиб беради. Ёш давлатлар сиёсий ва иқтисодий мустақилликни мустаҳкамлаш учун олиб бораётган курашларида Совет Иттифоқи сиймосида, бошқа социалистик мамлакатлар сиймосида табиий ва содиқ иттифоқчига эгадирлар.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг китобида марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми асосида халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлигини янада мустаҳкамлаш масалаларига катта эътибор берилган. Қардош партияларнинг 1969 йилда ўтказилган кенгашида ишлаб чиқилган йўлга содиқ бўлган КПСС халқаро коммунистик ҳаракат, ишчилар ҳаракатининг ва замонамиздаги барча эрксевар кучларнинг тинчлик ва социализм улуғ иши учун олиб бораётган курашига муносиб ҳиссасини қўшмоқда. Ўнг ва «сўл» оппортунизмга қарши изчил кураш олиб бориш — халқаро коммунистик ҳаракат, барча антиимпериалистик кучлар бирлигини мустаҳкамлашнинг асосий йўналишларидан биридир.

Совет Иттифоқи халқлар озодлиги учун, социализм учун, ер юзида мустаҳкам тинчлик учун курашувчиларнинг интернационал бирлиги улуғ ишига ҳамиша содиқдир. Совет Иттифоқи инсоният манфаатларини ҳимоя қилиш йўлидаги курашнинг олдинги сафларида борди ва бораверади.

* * *

Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ ва мақолалари тўртинчи томининг нашр этилиши муҳим ғоявий-сиёсий аҳамиятга молик воқеадир. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг тўрт томга киритилган асарлари Ленин партиясининг коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтириш, социалистик ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш, янги кишини камол топтириш, социалистик Ватанимизнинг ва умуман жаҳон социализмининг халқаро позицияларини мустаҳкамлаш, Тинчлик программасини амалга ошириш соҳасидаги кўп қиррали фаолиятини ёрқин ва тўла-тўкис кўрсатиб беради.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг мақолалари ва нутқлари коммунистларнинг, барча меҳнаткашларнинг марксча-ленинча назариянинг актуал проблемаларини чуқурроқ ўрганиб олишларига ва КПСС тарихий XXIV съездининг қарорларини бажариш учун, тинчлик ва коммунизм тантанаси учун янада зўр ғайрат билан кураш олиб боришларига ёрдам беради.

(«Правда», 10 май).

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

[Боши биринчи бетда].

нефть маҳсулотлари ҳақини, машина-трактор парки ва юк автомобилларини ремонт қилиш ишлари ва уларга техника хизмати ҳақи ва нархини тўлашга, минерал ўғит, гербицид ва заҳарли дорилар баҳоси ҳамда бошқа баъзи харажатларни қоплашга 1974 йилнинг 1 ноябригача истисно тарзида қисқа муддатли қарз бериб туриш, шунингдек, тўла хўжалик ҳисобига ўтказилган айрим колхоз, совхоз ва давлатнинг бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарига ўримйиғим техникаси ҳақини қоплаш учун СССР давлат банки берган қарзлар бўйича боқимандалари бўлиш-бўлмаслигидан қатъий назар, узоқ муддатли қарз бериб туриш таклиф этилди. 1974 йилда айрим совхозларга ва давлатнинг бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарига 1974 йилги капитал маблағлар ҳажмида белгиланганидан ташқари дон қуритиш пунктлари, бостирмали хирмонлар, дон омборлари, дон сақланадиган майдонлар қуриш харажатлари учун истисно тарзида қўшимча узоқ муддатли қарз берилади.

Дон қабул қилиш муддатларини қисқартириш мақсадларида РСФСР Министрлар Совети ва Қозоғистон ССР Министрлар Советига ғалла кела бошлаган пайтдан то 1974 йилнинг 1 декабригача қўриқ ер районларининг ғалла қабул қилиш пунктларидаги дон ортиш ва тушириш билан банд бўлган юкчи ишчилар иш ҳақини (улар кундузлик нормани бажарган бўлсалар) 50 процент оширилган нарх билан тўлай бошлаш ҳуқуқи берилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва касаба союзларининг тегишли республика Советлари билан келишиб олган ҳолда 1974 йил ҳосил дони ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ўрим-йиғими ва ташиш даврида қишлоқ районлари ёки районлар группалари учун, шунингдек областлар, ўлкалар ва автоном республикалар учун ҳар ўн кунлик иш якунлари бўйича автоколонналарга, транспорт бўлинмаларига топшириладиган пул мукофоти билан бирга бериладиган кўчма Қизил байроқларни таъсис этиш вазифаси юклатилди.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область, шаҳар, район партия комитетларига ва саноат корхоналарининг партия ташкилотларига 1974 йилда ўримйиғим техникаси, элеватор ва дон омборларини ремонт қилишда, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосил ўрим-йиғимини тайёрлаш ва ўтказишда саноат корхоналарининг колхозлар, совхозлар, ғалла қабул қилувчи ва донни қайта ишловчи корхоналарга оталиқ ёрдамини ташкил этиш таклиф этилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорида 1974 йилда ҳосил ўримйиғимига ўз вақтида тайёргарлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш борасидаги бошқа тадбирлар ҳам белгилаб берилган.

* * *

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети партия, совет, қишлоқ хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, колхозлар ва совхозлар, саноат корхоналари ва транспорт ташкилотлари ҳосилнинг нес-нобуд қилмай ўриб-йиғиб олинишини таъминлаш, зарур миқдорда ем-хашак тайёрлаш, давлатга дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш юзасидан халқ хўжалик планлари ва социалистик мажбуриятлар тўла ва ошириб бажарилиши учун ҳамма тадбирларни кўрадилар деб ишонадилар.

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

16 июнь якшанба — СССР Олий Советига сайловлар куни

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОДЛАР РЎЙХАТГА ОЛИНМОҚДА

Мамлакатда СССР Олий Совети Иттифоқ Советига ва Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияларининг мажлислари давом этмоқда. Бу мажлисларда депутатликка номзодлар рўйхатга олинмоқда.

СССР Олий Совети Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи **Ленинград** шаҳар сайлов округининг округ сайлов комиссияси Балтика заводининг токари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Алексей Васильевич Чуев**ни депутатликка номзод қилиб рўйхатга олди.

СССР космонавт учувчиси, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони **Владимир Александрович Шаталов** Ленинграддаги **Василий Остров** сайлов округи округ сайлов комиссиясининг қарори билан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи Ленинград областидаги **Волхов** сайлов округининг округ сайлов комиссияси Тельман номли совхознинг сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Фаина Ивановна Лагушкина**ни депутатликка номзод қилиб рўйхатга олди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи **Минусинск** сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлиси бўлди. Красноярск ўлкасидаги «Красний маяк» колхозининг механизатори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Алексей Васильевич Кожухар** депутатликка номзод қилиб рўйхатга олинди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи **Таймир** сайлов округининг округ комиссияси Норильскдаги А. П. Завенягин номли кон-металлургия комбинатининг директори **Борис Иванович Колесников**ни депутатликка номзод қилиб рўйхатга олди.

Приморье ўлкасидаги **Спасский** сайлов округи округ сайлов комиссиясининг қарори билан «Духовской» совхозининг тракторчиси **Тамара Николаевна Новикова** СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб олинди.

СССР Олий Совети Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Карачай — Черкес автоном областининг **Карачаевск** сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлиси бўлди. СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат моддий резервлари бош бошқармасининг бошлиғи **Александр Ахмович Кокарев** депутатликка номзод қилиб рўйхатга олинди.

Округ сайлов комиссияси «Красний Октябрь» металлургия заводининг пўлат эритувчиси **Александр Николаевич Поздняков**ни Волгоград шаҳридаги **Марказий** сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Советига депутатликка номзод қилиб рўйхатга олди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи Горький областидаги **Городец** сайлов округи округ сайлов комиссияси [illegible] «Красний маяк» колхозининг [illegible] бригадири [illegible]ни депутатликка номзод қилиб рўйхатга олди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи Оренбург область Орск сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлиси бўлди. Мажлисда ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **Евгений Михайлович Тяжельников**ни ана шу округдан депутатликка номзод қилиб рўйхатга олиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Мари АССР Звенигово сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлиси бўлди. Ёзувчи ва таниқли жамоат арбоби **Николай Семёнович Тихонов** Звенигово сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

Украинада СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи Полтава область **Зеньков** сайлов округи округ сайлов комиссияси СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари, Совет Иттифоқи Маршали **Иван Игнатьевич Якубовский**ни депутатликка номзод қилиб рўйхатга олди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи **Горловка** сайлов округининг округ сайлов комиссияси ўз мажлисида «Артемуголь» комбинатининг Изотов номли шахтаси забойчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Виктор Иннокентьевич Довбиш**ни депутатликка номзод қилиб рўйхатга олиш тўғрисида қарор қабул қилди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи Суми областидаги **Глухов** сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлисида Қуролли Кучлар бош штабининг бошлиғи, СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари, Армия генерали **Виктор Георгиевич Куликов**ни депутатликка номзод қилиб рўйхатга олиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Закарпатье областида, Иршава районидаги «За новую жизнь» колхозининг звено бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Ирина Юрьевна Тумар** Мукачево сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Советига депутатликка номзод қилиб рўйхатга олинди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи **Измаил** сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлиси бўлди. Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи, Армия генерали **Алексей Алексеевич Епишев**ни депутатликка номзод қилиб рўйхатга олди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи **Киев — Шевченко** округ сайлов комиссияси Украина ССР Фанлар академиясининг президенти **Борис Евгеньевич Патон**ни депутатликка номзод қилиб рўйхатга олди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи Белоруссия ССР **Лида** сайлов округининг округ сайлов комиссияси Гродно области, Новогрудок районидаги Жданов номли колхоз чорвадори **Александра Леонтьевна Давидчик**ни депутатликка номзод қилиб рўйхатга олди.

Полоцк сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлисида Полоцкдаги шиша толаси заводининг оператори **Надежда Ивановна Новицкая**ни СССР Олий Совети Иттифоқ Советига депутатликка номзод қилиб рўйхатга олиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Витебскдаги Коминтерн номли станоксозлик заводининг шлифовкачиси **Михаил Севастьянович Титов** СССР Олий Совети Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи **Витебск** сайлов округидан депутатликка номзод қилиб рўйхатга олинди.

Волковысск сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлиси бўлди. Гродно области, Мосты районидаги «Дубно» колхозининг тракторчиси **Владимир Андреевич Дедович**ни СССР Олий Совети Иттифоқ Советига депутатликка номзод қилиб рўйхатга олиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Ўзбекистондаги сайлов округларида СССР Олий Совети депутатлигига номзодларни рўйхатга олиш давом этмоқда.

Округ сайлов комиссиясининг мажлисларида 606-Бухоро қишлоқ сайлов округидан Бухоро области партия комитетининг биринчи секретари **Қаюм Муртазоев**, 602-Андижон сайлов округидан Андижон «Электроаппарат» заводининг йиғувчи-слесари **Мингжот Қосимова**, 607-Навоий сайлов округидан Навоий кон-металлургия комбинатининг мастери **Юрий Иванович Гришин**, 612-Янгийўл сайлов округидан [illegible] союз правлениясининг секретари **Вадим Михайлович Коневникова**, 614-Катақўрғон сайлов округидан Катақўрғондаги В. В. Куйбышев номидаги ёғ-комбинатининг дистилляторчиси **Розия Рашидова**, 620-Тошкент — Ленин сайлов округидан [illegible] 28-қурилиш бошқармасининг пардозловчиси **Надежда Александровна Сорокина**, 622-Тошкент — Октябрь сайлов округидан Тошкентдаги 115-мактаб [illegible] ўқитувчиси **Маймуда Сандовна Сакатова**, 634-Ленинград сайлов округидан Ленинград районидаги Охунбобоев номли колхоз бригадири **Ҳамроқул Турдиматова**, 634-Хива сайлов округидан Янгиариқ районидаги Москва колхозининг механизатори **Юсуп Хударганов** СССР Олий Совети Иттифоқ Советига депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олиндилар.

98- Ленин сайлов округидан Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг раиси **Хурсанд Турсунов**, 102-Навоий сайлов округидан Гиждувон районидаги «Коммунизм» колхозининг сут соғувчиси **Муҳаррам Гаффорова**, 108-Бўлунғур сайлов округидан Иштихон районидаги «8-Март» колхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи **Олим Ботиров**, 109-Каттақўрғон сайлов округидан Пахтачи районидаги Калинин номли колхоз механизатори **Бобошер Шавкиев**, 110-Самарқанд шаҳар сайлов округидан Бобур номидаги Самарқанд шойи тўқиш фабрикасининг тўқувчиси **Валентина Николаевна Алёхина**, 118-Ангрен сайлов округидан Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоз механизатори **Ортиқ Шералиева** СССР Олий Совети Миллатлар Советининг депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олиндилар.

Қорақалпоғистон АССРдаги округ сайлов комиссияларининг мажлисларида 558-Амударё сайлов округидан Амударё районидаги Крупская номли колхоз раиси **Ойим Камолова**, 560-Кегейли сайлов округидан М. Жуманазаров номли совхоз механизатори **Турганбой Юсупов**, 566-Хўжайли сайлов округидан ТАССнинг бош директори **Леонид Митрофанович Замятин**, 568-Чимбой сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Советининг раиси **Ёдгор Содиқовна Насриддинова** СССР Олий Совети Миллатлар Советининг депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олиндилар.

(ТАСС—УзТАГ).

ШОЛИ ЭКИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА

Республика областларида шоли экишнинг бориши тўғрисида шу йил 10 майга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи сатр — областлар; иккинчи сатр — план (гектар ҳисобида); учинчи сатр — бир кунда экилган майдон; тўртинчи сатр — жами экилгани; бешинчи сатр — планга нисбатан процент ҳисобида.

Наманган	3301	80	2975	90,1
Тошкент	10763	711	9244	85,8
Фарғона	2401	57	2031	84,6
Сурхондарё	4105	15	3153	76,8
Андижон	2963	145	2104	71,0
Самарқанд	2100	90	1172	55,8
Сирдарё	7623	599	3921	51,4
Хоразм	9196	551	3520	38,3
ҚҚ АССР	37470	1769	11071	30,0
Республика бўйича:	79927	4017	39191	49,0

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йил

ЯНГИЛИКЛАР, ХУШХАБАРЛАР

«БУЛОҚБОШИ ОҚШОМИ»

Хўжаобод районидаги Булоқбоши қишлоғининг ташландиқ жойида 200 кишига мўлжалланган ресторан қурилиб, ишга туширилди. Ресторанга «Булоқбоши оқшоми» деб ном берилди. Ресторан тепаликда жойлашган бўлиб, бу ердан осмонўпар тоғлар, ям-яшил далалар, сўлим қишлоқлар яққол кўриниб туради.

Ресторан атрофи обод қилинди, фонтан қурилди. Сайргоҳ барпо этилди.

ОРОМБАХШ ЧОЙХОНА

Бир вақтлар Йўлдош ота Охунбобоев Кампирраватга борганда «Чидамли тўғон қурамиз» деган экан. Ота айтганидек, Улуғ Ватан урушидан бир йил аввал Кампирраватда сув тақсимлайдиган тўғон барпо этилди. Ўша маҳалда отанинг таклифи билан Кампирраватда чойхона ҳам қурилган эди.

Андижон область партия комитетининг ташаббуси билан чойхона пишиқ ғиштдан қайта қурилди. Иморатнинг ички ва ташқи безагига катта эътибор берилди. Безакнинг миллий турларидан кенг фойдаланилди. Салобатли бино атрофи ажойиб оромгоҳга айлантирилди. Кўчатлар, гуллар экилди.

«САВАЙ» НАСОС СТАНЦИЯСИ

Ленин орденли «Савай» совхозида катта насос станцияси қуриб битказилди. Уч километр жойга қувур ёткизилди. Ундан Станция «Савай» ариғидан олинган сувни 44 метр баландликка чиқаради. Бу билан 3800 гектар майдондаги экин яшнайди.

Насос станциясини тез ва соз қуришда «Андижанирстрой» трестига қарашли механизациялашган кўчма колонна коллективи жонкуярлик кўрсатди.

ЧЎЛДА БАЛИҚХОНА

Марказий Фарғонада жойлашган Комсомолобод районида балиқчилик хўжалиги бор. Унга 2 минг гектар ер биркитилган. Ҳар йили шу ернинг бир қисми ўзлаштирилиб, балиқ ҳавзалари ташкил этилмоқда. Қисқа вақт ичида 302 гектар майдонда кўл барпо этилди, ўтган йили хўжалик аҳолига 33 тонна балиқ етказиб берди.

Хўжалик ходимлари бу йил 220 тонна балиқ топширишга сўз бердилар. Ҳозир 200 гектарлик иккита ҳовузда мажбуриятни қоплайдиган даражада балиқ боқиляпти. Учинчи ҳовузда эса майда балиқлар парвариш қилинмоқда.

Хўжаликнинг истиқболи порлоқ. Келгусида завод қурилади. Етиштирилган балиқлардан шу ернинг ўзида маҳсулот тайёрланади ва республикамизнинг ҳамма жойига жўнатилади.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ ҲАФТАЛИГИ

САРСОНҚУМДА МИНГЧИНОР

Сарсонқум... Чўлнинг номи шундай. Бир вақтлар бу ерда қум ҳам сарсон бўлган. Қўқон шамоли қумни у пайкалдан бу пайкалга элтиб ташларди. Бундан ўн йил аввал Сарсонқум ҳувиллаб ётарди.

1965 йил эди. Асакадан Сарсонқумга бордик. Ўша маҳалда мен Ленин районидаги «Коммунизм» колхозида раис эдим. 6 та хўжаликнинг одами чўлдан 260 гектар ер очди. Кўчма бригадалар тузилди. Биз 60 гектар ерда деҳқончилик қилдик. Қатнаб ишлаш қийин бўлди. Свердлов номли, Калинин номли колхозлардан келган кишилар Сарсонқумдаги ерини бизга ташлаб кетишди. Чўлдаги экин майдонимиз 174 гектарга етди.

Сарсонқумга тинимсиз хужум қилдик. 1970 йилнинг декабрида кўчма бригадалар базасида янги совхоз тузилди. Унга В. И. Ленин 100 йиллиги номи берилди. Бу ерда 6 та дала шийпонидан бошқа ҳеч қандай бошпана йўқ эди. Шунга қарамай етти киши: Ғанижон Иброҳимов, Маҳаммаджон Ҳафизов, Баҳриддин Улмасов, Ҳалил Қаҳрамонов, Мамаюнус Иминов, Раимжон Шоабдуқодиров ва мен чўлга кўчиб келдик. Вагон уйларга жойлашдик. Бизни кўриб атрофдан жуда кўп мутахассислар келишди.

Электр йўқ, телефон йўқ, уй йўқ. Кечаси қоп-қоронғи. Бир амаллаб совхозга телефон туширдик. Сарсонқумга Фарғона областининг Охунбобоев райони яқинроқ экан. Ўша жойдан вақтинча электр келтирдик.

Биринчи йили 750 гектар ерга чигит ташладик. Совхозда чигит экиш 14 апрелда тугалланди. Кўп ўтмай бўрон бўлди, Сарсонқум кўча бошлади. Шамол тўхтагандан сўнг далага бориб қарасак, чигитни ҳам, юмшоқ тупроқни ҳам кўчириб кетибди. Кўп бригадаларда чигитни қайтадан экишга тўғри келди. Май ўтди, ғўзалар тўрт қулоқ бўлиб, селкиллаб қолган эди. Тағин бўрон турди. У совхозга жуда қимматга тушди. 545 гектар ердаги ғўза бўғзигача қум остида қолди. Бир-икки кун ўтгандан кейин ниҳоллар қовжираб қурий бошлади. Совхозимиз коллективи бу офатни ҳам енгиб чиқди. Айрим карталар бутунлай бузиб экилди.

Шундай қилиб, июнь ойининг ўрталаригача экиш ишлари давом этди. Ҳамма майдонларда имкони борича тўла гектарлар яратилди. Сарсонқум қанча уринмасин, барибир одамларни сарсон қилолмади. Бўронларни енгиб, пахта ўстирдик. 200 гектар ер бедазорга, 80 гектар ер қовун-тарвуз пайкалига, 69 гектари маккажўхоризорга айлантирилди. Унта бригада икки бўлимни ташкил этди.

Қудратли механизмлар бўлмаганида Сарсонқумни енгиш қийин бўларди. Совхоз тузилиши биланоқ бу ерга 48 та чопиқ, 20 та ҳайдов, 10 та транспорт тракторлари, 11 та автомашина юборилди. Бу механизмларни асосан комсомол йўлланмаси билан келган ёшлар бошқардилар. Не-не машаққатлар билан биринчи хирмон кўтарилди. Андижоннинг катта карвонига 554 тонна чўл дурдонаси тўкилди.

Шамолнинг йўлини тўсиш мақсадида ҳар бир карта четига ва ўртасига қалин қилиб дарахт экдик. Пайкал четидаги дарахтлар катта бўлиб, шамолни тўсгандан кейин пахта майдони ўртасидаги дарахтларни кўчириб ташлаймиз. Фарғоналик дўстларимиз шу йўл билан қўриқ ерда ҳосилдорликни гектар бошига 30 центнерга кўтардилар.

1972 йилнинг баҳорида 410 минг туп кўчат экдик. Давлат йўли билан 102 гектар иҳота дарахтзори яратдик. Унга 680 минг туп кўчат экилди. Бу йил баҳорда 380 минг туп кўчат ўтказдик. Дастлаб барпо этилган дарахтзорлар бўроннинг шаштини қайтарадиган бўлиб қолди.

◆ ◆

◆ ЯНГИ СОВХОЗ ОДИМЛАРИ

◆ БЎРОН БИЛАН ОЛИШИБ

◆ МИНГЧИНОР ШАҲАРЧАСИ

◆ СОВХОЗ МУЗЕЙИ

◆ ОЛТИН ТУЙГА СОВҒА

◆ ◆

Иҳота дарахтзорларидан узоқроқ бўлган карталарнинг четларида тупроқ уюмидан тўсиқлар қилдик. Бу ишларимиз яхши самаралар бермоқда. Совхозда ҳосилдорлик орта бошлади. Масалан, совхозимиз 1971 йили ҳар гектар ердан 5 центнердан ҳосил олган эди. 1972 йилда 7 центнер, 1973 йилда 14,5 центнерлик маррани эгалладик. Бултур совхозда пахта плани 188 процент, машинада пахта териш плани эса 250 процент бажарилди. Давлатга 380 тонна қовун-тарвуз топширдик.

Совхоз территориясида 5800 гектар ер бор. Шундан 1103 гектари қишлоқ хўжалик оборотига киритилди. Уч йилда 362 гектар қўриқ очилди.

Совхозимиз коллективи республикамизнинг эллигинчи йилига ана шундай қадам қўйди. Бу йилги режаларимиз катта. 700 гектар янги очилган қўриқ ерга чигит ташладик. 25 центнерлик маррани кўзлаяпмиз.

...Эндиликда Сарсонқумнинг қиёфаси ўзгариб кетган. Совхоз маркази обод, шаҳардан кам жойи йўқ. Ҳамма иш бош план асосида олиб борилмоқда. Биринчи навбатда янги кўчалар чиқардик, хиёбонлар, гулзорлар, сайргоҳлар барпо этдик. Эни 50 метрлик марказий кўчага Ленин номи берилди. Коммунист, Дўстлик, Ғолиб, Интернационал кўчалари шу кўчага келиб туташади.

Шаҳарчага «Мингчинор» деб ном қўйдик. Мақсадимиз Сарсонқумда минг туп чинор ўстириш эди. Амалда эса посёлка атрофига 7000 туп чинор ўтқаздик.

Халқимизнинг ажойиб анъаналаридан бири—ҳашардир. Уй-жой қуришда, канал ва ариқлар қазишда, йўллар бунёд этишда, экиш ва ҳосилни йиғиб олишда ва бошқа ишларда ўзаро ёрдамлашиш, бирлашиб ишлаш, бир-бирини қўллаб-қувватлаш ҳашарнинг асосий мақсади бўлиб, бу одат бизнинг давримизда кенг ризож олди. Совхозимиз шаҳарчасини бунёд этишда ҳам халқ ҳашаридан фойдаланилди. Бутун область ёрдам қўлини чўзди. Шунинг учун ҳам қисқа вақт ичида Сарсонқумда гўзал шаҳарча туғилди.

1972 йилда совхозда 1800 квадрат метр уй-жой қурилган эди. Ўтган йили 6660 квадрат метр уй фойдаланишга топширилди. Уй-жой қурилишига 890 минг сўм маблағ сарфланди. Уч йилда 80 хўжалик янги уйга кўчиб кирди. 184 кишига мўлжалланган ётоқхона қуриб битказилди. Тез орада маъмурий бино, мактаб, болалар боқчаси, чойхона, ошхона, магазин, клуб, ҳаммом ва бошқа маданий-маиший бинолар қад кўтарди.

Совхозда зудлик билан алоқа бўлими, омонат касса, қушхона, новвойхона, медицина пункти очилди. 3 та типовой дала шийпони, автомобиль гаражи, нефть базаси, молхона, бузоқхона, қўйхона, товуқхона, 180 тонналик омбор, 6 тонналик холодильник жуда тез ва соз қурилди.

Одатда музей кейин яратиларди. Биз бу тартибга ўзгартиш киритдик. Совхозда икки қаватли музей қурдик. Музейга Сарсонқумнинг олдинги ҳолати, биринчи излар, чўлга биринчи от солганларнинг фотосуратлари, янги тушган иморатлар ва бошқа кўргазмаларни қўйдик. Эндиликда совхоз ўз теплицасига эга: помидор-бодринг қишин-ёзин пишиб туради.

Ичиладиган сув муаммосини ҳам ҳал қилганмиз. 3 та артезиан қудуғи қазилди. Кўп хонадонларга водопровод кириб борди. 24 гектар боғ барпо этилди. Хуллас, совхозни коммунистик шаҳарчага айлантирамиз деган жанговар шиор остида оммавий юриш бошлаганмиз.

Совхознинг истиқболи порлоқ, совхоз қурилиши, асосан шу беш йилликнинг охирига бориб тугалланади. Бу йил ободонлаштириш ва қурилиш ишларига 2,5 миллион сўм сарфланади. 35 та уй-жой қурилади, 240 ўринли болалар боқчаси қуриб битказилади. 600 ўринли ўрта мактаб қурилиши бошланади. Тағин қанча-дан-қанча маданий-маиший бинолар қурилади. Буларнинг ҳаммаси Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин тўйига муносиб совғамиз бўлади.

Мирзажон ИМИНОВ,
Андижон область Комсомолобод районидаги «В. И. Ленин 100 йиллиги» совхозининг директори.

Андижон область Комсомолобод районидаги «В. И. Ленин 100 йиллиги» совхози яқинда ташкил этилган. Қисқа вақт ичида бу ерда кўплаб уй-жой, маданий-маиший ва маъмурий бинолар қад кўтарди. Суратда: совхоз марказида барпо этилган бинолардан бирининг кўриниши.

А. Тўраев фотоси.

САНОАТИМИЗНИНГ ДАДИЛ ОДИМЛАРИ

ИЗЛАНИШЛАР САМАРАСИ

- **Асбобсозлик заводи маҳсулотларининг шуҳрати.**
- **Техника тараққиёти йўлида.**
- **Коллекивнинг ижодий изланишлари.**
- **Белгиловчи йил топшириқларини ошириб бажариш учун курашда.**

Бу корхона ишлаб чиқараётган маҳсулотлар Иттифоқимиздаги кўпгина завод ва фабрикаларга, қурилиш ва транспорт хўжаликларига юборилиб турибди. Унинг аҳил коллективи, фидокор ишчилари бунёд этаётган турли-туман асбоблар Ватанимиздан ташқарида ҳам машҳур. Унларча ҳорижий мамлакатларда Тошкент асбобсозлик заводининг маҳсулотлари ўзининг қулайлиги ва пишиқлиги билан эътибор топмоқда. Ана шу боисдан ҳам бу корхона коллективи томонидан тайёрланаётган маҳсулотларни янада кўпайтириш, унинг сифатини тағин ҳам ошириш йўлида мавжуд имконият ва резервлардан тўла фойдаланиш тадбирлари кўрилаётир.

Заводда тўққизинчи беш йилликнинг ўтган уч йили давомида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ярим миллион сўмга кўпайтиришга эришилди. Ёки асосий буюмлар ишлаб чиқариш миқдори деярли 7 процентга кўпайтирилди. Ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш асосида ишчи кучи тежалди. Ишлаб чиқаришда банд бўлган ишчилардан юзга яқин киши бошқа жараёнларни бошқаришга кўчирилди.

Корхонада замонавий автомат поток линияларни жорий этиш йўлида бошланган дастлабки қадамлар ўзининг юксак самарасини кўрсатаётир. Уларда заводнинг эртанги истиқболи тўла акс этиб турибди. У айниқса улкан механика цехининг тобора янги-янги ускуналар билан жиҳозланаётганлигида яққол кўзга ташланмоқда.

Цехда дастлабки автомат поток линия муваффақиятли ишга туширилди. Механика цехи заводда тайёрланадиган барча маҳсулотнинг деярли ярмини ҳозирлаб беради.

— Корхонамизда амалга оширилаётган техника тараққиётининг асосий қисми шу ерда амалга оширилмоқда, — дейди старший диспетчер, кекса инструменталчи Шавкат Мазинов.

Чиндан ҳам шундай. Техника тараққиётининг биринчи босқичи — ишлаб чиқариш маданиятини кўтариш ишлари ана шу механика цехида биринчи бўлиб амалга оширилди. Чунончи, бу ердаги ҳар бир жиҳоз ва ускуналар — дастгоҳларнинг тумбочкалари, бошқарув ўриндиқлари, назоратчиларнинг ишчи столлари, механизациялашган блоклар, деталларни сақлаш жойлари, тайёр маҳсулотларни ҳисоблаб берувчи ва йиғувчи мосламалар улкан автомат поток линияни ташкил этади. Бундай янги ускуналарнинг жорий этилиши ишчиларнинг вақтдан унумли фойдаланишига, меҳнат шароитининг яхшиланишига ёрдам бермоқда. Шу билан бир қаторда ёрдамчи операцияларни ҳам автоматлаштириш учун эҳтиёж сезилди. Натижада дастлабки поток линия бунёдга келди.

Корхонада ишлаб чиқаришга жорий этилган барча янги қурилма ва мосламалар экспериментал цехда яратилди. Бу соҳада корхонанинг ижодкор ишчилари, инженер-техник ходимлари катта хизмат қилишди. Айни вақтда бу ерда тайёр маҳсулотлар жўнатиладиган манзилларнинг адресини ёзувчи янги типдаги конвейерни яратиш иши асосан тугалланди. Бу эса, поток линиянинг сўнгги тармоғи — қўшимча мосламаси ҳисобланади.

Ишлаб чиқариш маданиятини юксалтириш ишида корхонанинг инженер-техник ходимлари ҳам алоҳида жонбозлик қилишаётир. Яқин вақтлар ичида ишлаб чиқаришни оператив равишда бошқариш ишини электрон ўлчов машиналари зиммасига кўчириш мўлжалланмоқда. Бу соҳада ҳозирнинг ўзидаёқ мастерлар учун алоқа воситалари билан таъминланган ишчи ўринлари яратилди. Цех бошлиқлари эса махсус пультлар билан таъминланди. Эндиликда улар кўмагида бажарилган иш тўғрисида ягона марказга маълумот бериб туриш имконияти яратилди.

Булардан кўриниб турибдики, корхонанинг барча ижодкор ишчилари, инженер-техник ходимлари ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш соҳасида катта ишларни амалга оширмоқдалар. Булар ўз навбатида мавжуд ишчи ўрнида кўпроқ маҳсулот тайёрлаш, уларнинг сифатини ошириш имкониятини бермоқда. Беш йиллик топшириғини муддатидан олдин бажариш, айниқса белгиловчи йил планларини муваффақиятли адо этиш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилаётган асбобсозлар янгидан-янги ютуқларни қўлга киритишга интилмоқдалар.

— Заводимиз коллективи,— дейди экспериментал цехининг моҳир токари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анатолий Ефимков, —шу кунларда юбилей меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 50 йиллик юбилейини катта меҳнат совғалари билан кутиб олишга қарор қилганмиз.

Унинг заводда шогирдлар тайёрлашдаги тажрибаси бутун коллективга манзур бўлаётир. У ветеран ишчи сифатида жуда кўп ёшларга яқиндан мураббийлик қилди.

— Мен Анатолий Ефимков билан ўн йилдан бери ёнма-ён туриб меҳнат қилиб келаман,— дейди моҳир токарь Владимир Гомер. — Бундан ўн йил муқаддам унинг қўлида шогирдлик қилгандим. Ҳозир у билан қалин дўст ва ҳамкормиз. Кўплар қатори биз ҳам жонажон заводимизнинг янги техника ва ускуналар билан жиҳозланишида қатнашмоқдамиз.

Икки дўст — шогирд ва устоз ҳозир келгуси йил ҳисобига меҳнат қилишмоқда. Уларнинг номлари корхона «Ҳурмат тахтаси»дан тушмайди.

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Тошкент политехника институтининг механика факультетида ўқиб турибман, — дейди илғор токарь Михаил Жилкин. Михаилга ўхшаш ишчилар заводда анчагина бор. Улар заводда техника тараққиётини амалга оширишда яхши натижаларга эришмоқдалар.

...Заводнинг бош бошқарув пульти. Бу ҳам завод инженерлари томонидан ижод этилган мураккаб жиҳозлардан бири. Цехлардан сўнгги маълумотлар бетўхтов келиб турибди. Замонавий алоқа воситалари билан таъминланган ўзига хос бу штабда навбатдаги ишлар оператив ҳал қилиб борилади.

Асбобсозлик заводининг барча цех ва участкаларида ижодий ва яратувчилик меҳнати кун сайин авж олмоқда. Булар дастгоҳларнинг чаққон ҳаракатида, азамат машиналарининг залварли ишида, ҳар бир ишчи ўрни ва участкасидаги қудратли оқимда яққол кўзга ташланмоқда.

Я. ТУХТАЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШУВ

Болгария Халқ Республикаси халқ мажлисининг раиси Владимир Бонев бошчилигидаги Болгария Халқ Республикаси халқ мажлиси делегацияси Ўзбекистон билан танишувни давом эттирмоқда. Болгария парламент аъзолари СССР Олий Советининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турибдилар. Мамлакат бўйлаб қилаётган сафарида СССР Олий Советининг депутати И. С. Густов делегацияга ҳамроҳлик қилмоқда.

Делегация аъзолари саккизинчи майда Болгариянинг оташин революционери Георгий Димитров номи билан аталувчи Тошентдаги 9-мактаб ўқувчиларининг меҳмони бўлишди. Бу мактаб Ўзбекистон пойтахти аҳолисига совға сифатида болгариялик қурувчилар томонидан қуриб берилган эди. Меҳмонлар мактабни кўздан кечирдилар. Интернационал дўстлик клуби фаолияти билан танишдилар.

Болгария Халқ Республикаси халқ мажлиси делегацияси Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари ва янги қурилишлари билан танишди.

Болгария вакиллари шу куни Самарқандда бўлиб, шаҳарнинг қадимий Шарқ архитектураси ёдгорликларини томоша қилдилар. Бутуниттифоқ қоракўлчилик илмий-тадқиқот институтини бориб кўрдилар. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОНДА СОВЕТ АДАБИЁТИ КУНЛАРИ

ДИЛЛАР ДИЛЛАРГА ПАЙВАНД

ЮРАГИМГА ЯҚИН КИШИЛАР

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

Мен Ўзбекистонда ўтказилган дастлабки совет адабиёти кунларида ҳам қатнашганман. Ўзбекистон ҳаёти билан анча танишман. Тез-тез бу ерга келиб тураман. Ҳар гал бу ерга келганимда республика саноати, қишлоқ хўжалиги, фани ва маданиятидаги катта юксалишларни кўриб қувонаман. Бу галги сафаримизда ҳам биз — совет адабиёти кунларининг қатнашчилари, Ўзбекистон бўйлаб катта сафар қилдик. Биз замондошларимизнинг улкан жасорат майдонларидан бирига айланган Қарши чўлларида бўлиб, бу ердаги қаҳрамонона меҳнат намуналари билан танишдик. [illegible]

Адабиёт кунлари республика ҳаётидаги ажойиб сана — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейи арафасида ўтмоқда. [illegible]

Биз, меҳмон адиблар гуруҳи, Тошкентдаги ядро-физика илмий-текшириш институтини бориб кўрдик. [illegible]

Вадим КОЖЕВНИКОВ,
ёзувчи, СССР Давлат мукофоти лауреати

бошқа барча фазилатларидан ташқари, энг аввало, интернационал ҳис-туйғуси чуқур ривожланган инсон. [illegible]

Мен яқинда атоқли адиб Шароф Рашидовнинг «Голиблар» романини [illegible]

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик олтин тўйига Москванинг бадиий адабиёт нашриётлари ҳам совғалар тайёрлаган. «Романгазета» туркумида [illegible]

Серқуёш Ўзбекистон кишилари [illegible]

Адабиёт кунларида Ўзбекистон [illegible]

ҚАРДОШ АДИБЛАР ФАРҒОНАДА

Республикамизда ўтаётган совет адабиёти кунларида иштирок этаётган қардош адабиётлар вакилларидан бир группаси Фарғона области шаҳар ва қишлоқларида меҳмон бўлдилар. Улар орасида РСФСРда хизмат кўрсатган маданият ходими, [illegible] шоира Р. Казакова, [illegible] шоир А. Бобров, тожикистонлик шоира Г. Сафиева, шоира Л. Тараканова, [illegible] ва бошқалар бор.

Дастлабки куни меҳмонлар область партия комитетида бўлдилар. Обкомнинг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Ф. Шамсиддинов [illegible] ча юзлаб фарғоналиклар иштирокида катта адабий кеча бўлиб ўтди.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН ТАЪРИФИ

Ардоқли меҳмонларимиздан Георгий Александрович Некрасов ленинградлик шоир. Ота-боболари ишчи, ўзи ёшлигидан ишчи.

Талай пўлатни мен қиринди
қилдим,
Оқибат дастгоҳим тилини
билдим, —

дейди у бир шеърида. Георгий Некрасов шеърлари китобхонга севимли, чунки у ҳаёт қўшиқлари, меҳнаткаш инсон-яратувчи инсон мақтовлари, шу билан бирга унинг шеърларида революцион Ленинград — шимол пойтахти, унинг темир иродали одамлари ва табиати ўз тасвирини топгандир.

Георгий Некрасов шеърларида Ўзбекистон ва қардош Қорақалпоғистон темаси ҳам жаранглмоқда. Қуйида ҳурматли шоиримизнинг ўша туркумидан баъзи шеърларини ўқийсиз.

ҚОРАҚУМДА

Георгий НЕКРАСОВ.

Унг ёқ ҳам, сўл ёқ ҳам тепа-
тепа қум,
Ярқирар булутсиз, яланг мовий
кун.
Поезд чопқиллайди, қиммат-да
ҳар зум,
Бонг урар, ҳансирар, юраги
пўк-пўк.
Йўл бўйлаб жимирлар оқ уйча
шинам,
Сарғиш байроқчалик йўл
қаровчи чол —
Қолиб кетар уй ҳам, уй эгаси
ҳам,
Қораяр олисда қатрондек
соқол.
Ярим бекатлар ҳам сувга хўп
сероб,
Ғилдиракда келмиш гўёки
Аму.
Йўлда дўкончалар тўкис,
ҳаммабоп,
Қўнғиротга қадар эрмак
топар у,
Чопонни қайирар оқсоқол
ўзбек,
Қовун сўяр-қовун шунчалар
тотли,
Деразадан боқар-уфқда йўқ
чек,
Унинг хаёллари ҳозир қанотли.
Кеча вагон текис билмади
уйқу,
Чол эсига олди йўл қурганини,
Бригадаси ила мўл қурганини...
Кўксида медалин артар нуқул
у.

НАВОИЙ

Олисмас бу ердан оловли
саҳро...
Гулзорга сув пуркар унда
оввора —
Мовий ҳароратли денгизга
гўё —
Шаффоф ҳайкал янглиғ нақш
фаввора.
Тошлардан тўқилмиш заб
жимжимадор
Талай миноралик театр турар.
Менинг хаёлимда ўша бир
минор —
Навоий хонаси, шоир ўй
сурар.
Умрида кўрмаган нима ҳам
қолмиш,
Ажабланиш билмас донишманд
шоир.
Лекин шу ёш шаҳар ҳайратга
солмиш,
Навқирон шаҳрига дилдан
банд шоир.
Қадим Шарқ муҳри йўқ шаҳар
кўркида,
Чексиз кенгликларда турар
улуғвор.
Уйлар булут ўпар саҳро
кўкида
Ошмоқ учун етмас тўрғайда
мадор.
Одамларни айтинг!
Шоир олмас кўз,
Тўймайин боқади минорадан
хўп.
Намозу рўзадан очмас улар
сўз,
Узга ишлари ҳам етгулик ва
кўп.
Ишончим комилки, (Деманг:
хаёлот!)
Юқсакдан ҳамиша бедор
кузатар,
Шоирни элитар шу кун, шу
ҳает,
Янги ғазал битар — бизга узатар.

МИРТЕМИР таржималари.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

13 МАЙ — ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.10 — Телефильм. 18.35 — Элга хизмат — олий ҳиммат. 18.55 — «Ахборот». 19.10 — Ставрополь ўлкасининг муқобил плани амалда (Москва). 19.55 — Бальзакнинг адабий портрети. 20.40 — Оламда нима гап? 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Улик мавсум** (бадиий фильмнинг 2-серияси). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 19.10 — Спорт гимнастикаси бўйича Ўзбекистон чемпионати (Тошкент). 19.55 — П. И. Чайковский номли V халқаро конкурси олдидан. 20.25 — **Балли, қизлар!** 22.00 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 22.30 — **Баскетбол:** СССР — АҚШ. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

14 МАЙ — СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.10 — Мультфильм. 18.20 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.00 — **Футбол:** «ПАХТАКОР» — «ЗАРЯ». 20.45 — «Ахборот». 21.05 — Лирика кечаси. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Футбол:** «ЗЕНИТ» — «АРАРАТ». 23.15 — Рақс зали. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 18.00 — МОСКВА. 18.35 — Буратино кўргазмаси. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Телеочерк. 19.45 — Спорт кундалиги. 20.15 — Инсон ва қонун. 20.45 — Образцов билан бирга ярим соат. 21.15 — **Осмонда планерлар** (телефильм). 22.00 — ТОШКЕНТ. «Фан» программаси. 22.30 — **Муқаддас Луканинг қайтиши** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Телефильм. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.00 — Эстрада концерти. 20.40 — **Шафқатсиз тун** (бадиий фильм).

15 МАЙ — ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.25 — Мультфильм. 18.35 — Спорт программаси. 19.05 — Миллионлар ленинча университети. 19.20 — «Ахборот». 19.35 — Осиё ва Африка мамлакатларининг Тошкентда бўладиган халқаро кинофестивали олдидан. 20.25 — Ўн минут музика. 20.35 — «Ахборот». 20.55 — Музика ва ҳаёт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Бокс:** СССР — АҚШ. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.15 — МОСКВА. 18.45 — Телеочерк. 19.15 — Янгиликлар. 19.25 — Болалар учун кўрсатув. 19.40 — Фан оламида. 20.00 — Жаҳон халқлари ижоди. 20.40 — Социализм ғалабаларининг посбонлари. 20.55 — **Шунақаси ҳам бўлади** (телеспектаклнинг 1-серияси). 22.00 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 22.30 — **Ефрейтор Збруевнинг етти қайлиғи.** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Телефильм. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.40 — Аниқловчи йил вахтасида. 21.20 — Концерт.

16 МАЙ — ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.35 — ТОШКЕНТ. 18.40 — Қўғирчоқ фильм. 18.50 — «Прогресс» программаси. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 20.00 — Ота-оналар университети. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Ер — бойлигимиз манбаи. 21.25 — Гулшан Ҳасанова куйлайди. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Кумуш тўй** (спектакль). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 18.35 — МОСКВА. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Болалар учун кўрсатув. 19.30 — **Азимут** (Тошкент). 20.00 — Концерт. 21.00 — **Шунақаси ҳам бўлади** (телеспектаклнинг 2-серияси). 22.00 — «Замандас» программаси (Тошкент). 22.30 — Санъат усталари концерти. 23.40 — Жаҳон велосипед пойгаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Классик музика саҳифаларида. 20.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 20.55 — **Шайтон малайлари** (бадиий фильм).

17 МАЙ — ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 18.25 — **Сайлов олдидан.** Бутуниттифоқ репортажи (Москва). 19.10 — Музикали кўрсатув. 19.55 — «Ахборот». 20.10 — Ўн минут музика. 20.20 — **Сўроқлайди шоирни шеърим** (адабий театр). 20.50 — «Ахборот». 21.10 — **Халқ номзодлари** (телеочерк). 21.20 — Бахт ва баҳор қўшиқлари. 22.00 — «Вақт» 22.30 — «Ўзбекистон чорвадори». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 17.55 — МОСКВА. 18.25 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 19.10 — Янгиликлар. 19.20 — Болалар учун кўрсатув. 19.35 — **Ашула дарсидан «4» баҳо** (бадиий фильм). 20.40 — Телефильм. 21.00 — **Шунақаси ҳам бўлади** (телеспектаклнинг 3-серияси). 22.00 — Жанговар постда (Тошкент). 22.30 — Ёш овозлар. 23.40 — Жаҳон велосипед пойгаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.35 — Тошкент ва тошкентликлар. 20.30 — **Утмиш садолар** (бадиий фильм).

18 МАЙ — ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Қўғирчоқ фильм. 10.20 — **Телеминиатюралар.** 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — Гимнастика. 11.25 — Мультфильмлар. 11.55 — Табиат ва инсон. 12.30 — Ота-оналар, сизлар учун. 13.00 — Музикали программа. 13.30 — СССР Химия саноати министри Л. А. Костадов саволларингизга жавоб беради. 14.00 — Рассом ижодхонасида. 14.30 — Концерт. 15.00 — Аҳолига кўплаб яхши моллар етказиб берайлик. 15.30 — **Янгра, барабан** (бадиий фильм). 17.15 — ТОШКЕНТ. 17.20 — Болалар учун кино программа. 17.50 — Санъат ғунчалари. 18.30 — Ёш кинохаваскорлар клуби. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — **Студентлик — олтин даврим.** 20.25 — «Ахборот». 20.45 — Халқ номзодлари (телеочерк). 20.55 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Оқ бўрилар** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.30 — Тошкент ўқув кўрсатуви. 17.15 — МОСКВА. 19.20 — «Здоровье». 19.50 — **Ҳайвонат оламида.** 20.50 — Телефильм. 22.00 — Спорт кўрсатуви (Тошкент). 22.30 — Эстрада концерти. 23.30 — Жаҳон велосипед пойгаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.15 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

19 МАЙ — ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.15 — ТОШКЕНТ. 9.20 — Янгиликлар. 9.30 — Телефильм. 9.50 — **Владимир Ильич Ленин номли пионер ташкилоти туғилган кунга бағишланган кўрсатув.** 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — Будильник. 11.40 — Телеочерк. 11.55 — «Голубой огонёк» саҳифаларида. 12.40 — Мультфильм. 13.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 14.00 — Қишлоқ янгиликлари. 15.00 — Концерт. 15.30 — **Футбол: ФРАНЦИЯ — АРГЕНТИНА** терма командаларининг учрашуви. 17.00 — ТОШКЕНТ. 17.05 — Болалар учун кинопрограмма. 17.35 — Концерт. 18.15 — «Ахборот». 18.30 — Халқаро панорама (Москва). 19.00 — Эртага Тошкентда Осиё ва Африка мамлакатларининг III халқаро кинофестивали очилади. 19.50 — **Телеминиатюралар.** 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Дала ишлари кундалиги. 21.00 — «Зеҳн» (Тошкент—Фарғона). 22.00 — «Вақт». 22.30 — «Зеҳн» турнирининг давоми. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 17.00 — МОСКВА. **Киносаёҳатчилар клуби.** 18.00 — Мусиқа жавони. 18.30 — Киноэкран янгиликлари (Тошкент). 19.00 — **Очилган қўриқ** (бадиий фильм 1-серияси). 20.45 — Концерт. 23.45 — Спорт программаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТОШКЕНТ ОТЧОПАРИДА

РЕПОРТАЖ

...Байрам либосига бурканган Тошкент отчопарига эрталабданоқ одамлар оқиб кела бошлади. Бу ерга ошиқаётганлар орасида ёшлар, оила аъзолари билан кўчага чиққан кишилар, ўз даврида ман-ман деган чавандозларни кўрган нуроний кексалар бор эди.

Отчопарда музаффар совет халқи ғалабаси кунига бағишлаб катта чавандозлик-спорт байрами бўлди. Шу мусобақани ўтказиш ташкилий комитети раиси, республика Қишлоқ хўжалиги министри Э. Шайхов спорт байрамини очиқ деб эълон қилади. СССР ва Ўзбекистон ССР гимнлари янграйди.

Шундан кейин ўтган йилги биринчилик ғолиблари байрам мусобақаси байроғини кўтарадилар. Республика областларидан келган суворийлар трибуналарни тўлдириб ўтирган томошабинлар олдидан байроқдорлар бошчилигида саф тортиб ўтадилар.

Республика спорт комитети, Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва «Пахтакор» спорт жамияти уюштирган чавандозлик байрамининг программаси ниҳоятда рангбаранг эди. Мусобақани республика от спорти олий маҳорат мактаби талабалари бадиий чавандозлик машқлари билан бошлаб беришди. Отларнинг шўх куйга мос қадам ташлаши ва чавандозларнинг қиёфасида чинакам байрамона руҳ бор эди. Чавандозлар измидаги отлар гоҳ якка, гоҳ жуфт-жуфт бўлиб, гоҳо бир қатор тизилишиб, рақс тушишди.

Сўнгра ўртага отда гимнастика машқлари бажарувчилар чиқишди. Эпчиллик, маҳорат кўригида сурхондарёлик И. Содиқов 6,4 балл тўплаб биринчи ўринни олди, спорт мастерлари Д. Темиркая иккинчи, И. Йўлдошев эса учинчи бўлди.

Навбат халқ ўйинларидан «Қиз қувмоқ»қа келди. Бунда чавандоз йигит илдамлиги, абжирлиги, қолаверса остидаги отнинг учқурлиги учун мукофот ўрнига қиздан бўса олади, аммо қайтишда бўшанглик қилса, от чоптириши сусайиб қолса, боплаб қамчин ейди. Чавандозликнинг бу турида тошкентлик Галина Ковтун билан Анвар Саъдуллаев томошабинлардан энг кўп олқиш олишди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети соврини учун уч ёшдан ошган қорабайир отларда 1600 метрга пойга бошланди. Бу масофани тошкентлик Худойберди Умрзоқов «Фосфор» лақабли отда биринчи бўлиб ўтди.

Шундан сўнг отчопарда кураш авжига минди. Бир чеккада отда тўсиқлар ошиш бўйича мусобақа, нарироқда эса қадимий «Човган» ўйини бошланди. Ҳозирги хоккей ўйинининг ўтмишдоши ҳисобланган човган мусобақасида кескин курашлардан сўнг Тошкент шаҳри билан Бухоро области командалари финалга чиқдилар. Улар ўртасидаги беллашув тошкентликлар фойдасига (2:0) ҳал бўлди.

От спорти ишқибозлари шу куни турли масофаларга ўтказилган пойга, миллий ўйинлардан «Ағдариш», «Сурпапах» (отда баскетбол), «Тенг келув», грузинча «Исинди» ва бошқа қизиқарли чавандозлик мусобақалари гувоҳи бўлдилар...

Кўкламнинг сўнгги ойида байрамбайрамга, мусобақа-мусобақага уланиб кетмоқда. Ғалаба кунига бағишланган спорт байрами Ўзбекистон чемпионати ва IV республика қишлоқ спорт ўйинлари мусобақаларига қўшилиб кетди. Бу чавандозлик мусобақалари эса 17 майгача давом этади.

Р. ҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Суратларда: Тошкент отчопаридаги чавандозлик мусобақалари пайти.
А. Тўраев фотолари.

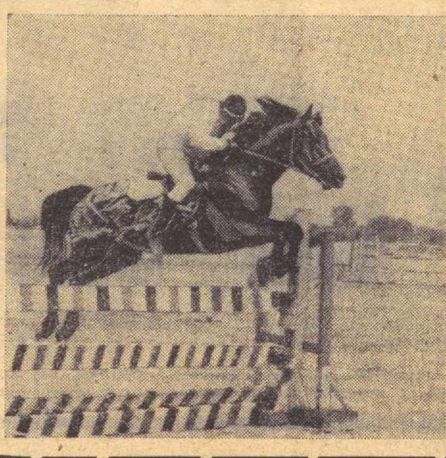

ФУТБОЛ. ҚАНОАТЛАНИШГА ВАҚТ ЭРТА

«Пахтакор» ниҳоят ғалаба қозонди. Футболчиларимиз кубок ва биринчилик учун ўтказган ўйинларини мутахассислар-у, шарҳловчилар юқори баҳолашаётган «Шахтёр» командасидан устун келишди. Ўйинлар жадвалида тутган ўрни билан мухлисларни ранжитиб турган «Пахтакор» ўз мавқеини бирмунча яхшилади. Команда қаддини ростлаб, бироз юқори кўтарилди. Ўз майдонида учинчи марта куч синашган пахтакорчилар киритилган ва қўйиб юборилган тўплар нисбатини ҳам яхшилаб, очколарини тўрттага етказишди.

«Пахтакор»нинг «Шахтёр» билан ўйинда муваффақият қозонишидан мухлислар мамнун бўлишди. Лекин қаноат ҳосил қилишгани йўқ. Чунки ягона ғалаба пахтакорчилар учун сафарда ўтказилган учрашувлардан қуруқ қайтишгани-ю, олдинда шиддатли «жанглар» борлигини унутишга имкон бермайди. Балки бу, муваффақиятдан руҳланган ҳолда имкониятларни яна бир бор чамалаб кўриш, майдонда уюшқоқлик ва ҳамкорлик фазилатларини кўрсатиш ҳамда ҳужумкорликка зўр бериш учун йўл очиши лозим.

Сирасини айтганда, пахтакорчилар кончилар билан учрашувда яхши ўйин кўрсатишди. Стадионда тўпланганларнинг кўпчилиги «йигитлар энди ўйнаш тобига ўтибдилар» деган фикрга келдилар. Чунки майдон эгалари ўйин бошиданоқ ташаббусни қўлга олиб, меҳмонларни таҳликага солдилар. Учрашувнинг 11-минутида чап қанотдан оширилган тўпни Фёдоров аниқ дарвозага йўллаб ҳисобни очди. Меҳмонларнинг ҳам, мезбонларнинг ҳам кейинги ҳаракатлари танаффусгача ҳисобни ўзгартиролмади. Лекин ўйиннинг иккинчи қисмидан бошлаб кончилар ҳисобни тенглаштириш учун ҳаракат қилдилар. Аммо 54-минутда кутилмаганда Хадзипанагиснинг қўполлик билан йиқитилиши 11-метрлик жарима тўпи белгиланишига сабаб бўлди. Тўпни М. Ан зарб билан дарвоза тўрига уриб, ҳисобни 2:0 қилди. Орадан кўп вақт ўтмай, меҳмонлар жавоб тўпи киритишга эришдилар. 81-минутда эса, Хадзипанагис дарвозага яна бир тўп йўллаб, «Пахтакор»га ғалаба келтирган 3:1 ҳисобини таъминлади. Энди пахтакорчилар сешанба куни 1972 йилги мамлакат чемпиони «Заря» билан учрашадилар.

Шу йил 26 апрель куни «Спартак» — «Динамо» (Тб) учрашувида юз берган воқеа мухлисларга аён. Шунга ўхшаш воқеалар ҳамда ўйинда ҳисоб очилмай (0:0) қолганида белгиланувчи 11 метрли жарима тўплари самара бермаётганини ҳисобга олиб, Бутуниттифоқ футбол федерацияси мазкур қоидани бекор қилинишини сўраб СССР спорт комитетига мурожаат қилди. Футбол федерациясининг бу таклифи маъқулланди. Яна илгаригидек, ўйин дуранг билан тугаганда командаларга биттадан очко берилади. Спартакчилар билан динамочилар учрашув натижаси эса йўққа чиқарилди. Бу командалар биринчи давра охирида қайта учрашадилар.

Қолган ўйинларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Қайрат» — «Заря»—2:1, «Нистру» — «Динамо» (К)—1:0, «Арарат» — «Динамо» (М)—2:2, «Динамо» (Тб)—«Зенит»—1:1, «Черноморец» — «Спартак»—1:0, «Торпедо» — «Карпат»—0:1.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 12/V да **Севги ва қилич.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/V да **Уғирланган умр,** 12/V да **Абу Райҳон Беруний.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/V да **Олифта,** 12/V да **Хотинимнинг эри,** 13/V да **Ҳалима.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Италияликларнинг Россиядаги ғалати саргузаштлари — «КЎКЧА», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Қайнона — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Орзунинг ушалиши — «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Бу кишига девор писандмас — НАВОИЙ номли, ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Доктор Ивенс сукутда — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ В. Д. ЖУРИН НОМИДАГИ ЎРТА ОСИЁ ИРРИГАЦИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

илмий-ташкилий бўлим бўйича катта илмий ходимлар: координация сектори (3), методика-ташкилий сектори, ўзлаштириш техникаси бўлими бўйича, қўриқ ер бўлими бўйича.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Я. Колас кўчаси, 24-уй.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Р. 02458. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 109.